

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. kovo 3 d. *

„Valstybės pagalba — Italijos valdžios institucijų atgaline data suteikta kompensacija už viešąją paslaugą — Nuo 1987 m. iki 2003 m. teiktos tarpregioninio vežimo autobusais paslaugos — Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su vidaus rinka — Su viešąja paslauga susijusio įsipareigojimo palikimas — Kompensacijos skyrimas — Reglamentas (EEB) Nr. 1191/69“

Byloje T-15/14

Simet SpA, įsteigta Rossano Calabro (Italija), atstovaujama advokatų A. Clarizia, C. Varrone ir P. Clarizia,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą G. Conte, D. Grespan ir P.-J. Loewenthal,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2013 m. spalio 2 d. Komisijos sprendimą 2014/201/ES dėl bendrovei *Simet SpA* paskirtos kompensacijos už viešojo transporto paslaugas, teiktas nuo 1987 m. iki 2003 m. (valstybės pagalba SA.33037 (2012/C) – Italija) (OL L 114, 2014, p. 67),

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas D. Gratsias, teisėjai M. Kancheva (pranešėja) ir C. Wetter,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. liepos 14 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: italų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 Ieškovė *Simet SpA* yra keleivių vežimo keliais paslaugas teikianti bendrovė. Konkrečiau kalbant, ieškovė organizuoja darbą reguliariųjų tarpregioninių autobusų maršrutų tarp Kalabrijos ir kitų Italijos regionų tinkle (toliau – tarpregioniniai maršrutai). Be šių paslaugų, kurios sudaro pagrindinę jos veiklos dalį, ieškovė teikia ir kitas paslaugas, būtent tarptautinio transporto, turizmo ir autobusų su vairuotojais nuomos srityse.

Ieškovės veiklą reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai

- 2 Bėgant metams ieškovės veiklą reglamentavo vienas kitą keitę tiek nacionalinio, tiek Europos Sąjungos lygmens įstatymai ir teisės aktai.

Sąjungos teisė

- 3 Kelių transporto sritis reglamentuojama Sąjungos lygmeniu, konkrečiai kalbant, 1969 m. birželio 26 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 1191/69 dėl valstybių narių veiksmų, susijusių išipareigojimais, neatskiriama nuo viešosios paslaugos geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transporto srityje sąvokos (OL L 156, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 19).

- 4 Reglamento Nr. 1191/69 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės panaikina visus išipareigojimus, įeinančius į viešosios paslaugos sąvoką, kaip apibrėžta šiame reglamente, kurie nustatomi geležinkelio, kelių ir vidaus vandenų transportui.

2. Vis dėlto šie išipareigojimai gali būti palikti, kol jie būtini užtikrinti tinkamą transporto paslaugų teikimą.

<...>

4. Už finansinius nuostolius, kurie transporto įmonėms atsiranda paliekant 2 dalyje nurodytus išipareigojimus <...>, turi būti kompensuojama šiame reglamente nustatyta bendra tvarka.“

- 5 Reglamento Nr. 1191/69 2 straipsnyje nustatyta:

„1. „Su viešąja paslauga susiję išipareigojimai“ reiškia tuos išipareigojimus, kurių aptariama transporto įmonė, atsižvelgdama į savo komercinius interesus, neprisiimtų arba neprisiimtų tokiu mastu ar tokiomis pačiomis sąlygomis.

2. Su viešąja paslauga susiję išipareigojimai pagal šio straipsnio 1 dalį apima išipareigojimą organizuoti darbą, išipareigojimą vežti ir išipareigojimą dėl tarifų.

3. Šiame reglamente „išipareigojimas organizuoti darbą“ reiškia išipareigojimą, nustatomą transporto įmonei, kuriai suteikti įgaliojimai dirbti pagal licenciją [koncesiją] arba lygiavertį leidimą, bet kurio maršruto ar įrenginių atžvilgiu, imtis visų reikalingų priemonių, kad būtų užtikrintas transporto paslaugų atitinkančių nenutrūkstamumo, reguliarumo ir masto reikalavimus teikimas. Minėtas išipareigojimas taip pat apima išipareigojimą teikti papildomas paslaugas ir išipareigojimą kelius bei įrangą išlaikyti geros būklės, jeigu tai yra papildomi reikalavimai tinklui kaip visumai, taip pat įrenginius po to, kai paslaugų teikimas bus nutrauktas.

4. Šiame reglamente „įsipareigojimas vežti“ reiškia įsipareigojimą, nustatomą transporto įmonėms priimti ir vežti keleivius ar krovinius, taikant konkrečius tarifus bei laikantis nustatytų sąlygų.

5. Šiame reglamente „įsipareigojimas dėl tarifų“ reiškia įsipareigojimą, nustatomą transporto įmonėms, kad jos, tam tikroms keleivių kategorijoms, tam tikros kategorijos kroviniams arba atitinkamuose maršrutuose, taikytų viešosios valdžios institucijos nustatytus ar patvirtintus tarifus, kurie neatitinka įmonės komercinių interesų, ir kurie atsiranda įvedus, arba atsisakius pakeisti, specialias tarifų sąlygas.

Aukščiau minėtos pastraipos nuostatos netaikomos įsipareigojimams, kylantiems iš kainų politikos bendrųjų priemonių, taikomų ekonomikai kaip visumai, arba priemonėms, kurių imamasi apskritai dėl transporto įkainių ir sąlygų, atsižvelgiant į transporto rinkos arba jos dalies organizavimą.“

6 Reglamento Nr. 1191/69 4 straipsnyje nustatyta:

„1. Transporto įmonės kreipiasi į valstybių narių kompetentingas institucijas, kad visiškai arba iš dalies būtų panaikintas bet kuris su viešąja paslauga susijęs įsipareigojimas, jeigu toks įsipareigojimas joms sąlygoja ekonominius nuostolius.

2. Pateikdamos paraiškas transporto įmonės gali siūlyti naudojamas transporto rūšis keisti kitomis transporto rūšimis. Taikydamos 5 straipsnio nuostatas, įmonės apskaičiuoja, kiek galima sutaupyti, siekdamos pagerinti savo finansinę būklę.“

7 Reglamento Nr. 1191/69 5 straipsnyje numatyta:

„1. Įsipareigojimas organizuoti darbą ar vežti laikomas ekonomiškai nuostolingų, jeigu finansinių išlaidų sumažėjimas, kuris būtų įmanomas dėka visiško arba dalinio įsipareigojimo panaikinimo minėtos veiklos ar veiklų grupės atžvilgiu, kurias įtakoja tas įsipareigojimas, viršija pajamų sumažėjimą dėl tokio įsipareigojimo panaikinimo.

Ekonominiai nuostoliai nustatomi remiantis metinių ekonominių nuostolių, išreikštų skirtumu tarp metinių finansinių išlaidų sumažėjimo ir metinių pajamų sumažėjimo, kurie atsiranda panaikinus įsipareigojimą, ataskaita, jeigu reikalinga ši ataskaita gali būti patikslinta.

Tačiau jeigu įsipareigojimas organizuoti darbą arba vežti apima vieną ar daugiau keleivių ar krovinių vežimo kategorijų visame tinkle arba didesnėje jo dalyje, finansinės išlaidos, kurios būtų panaikintos [kurių nebūtų] atšaukus įsipareigojimą, turi būti įvertinamos paskirstant skirtingoms vežimo kategorijoms visas išlaidas, kurias įmonė patiria dėl transporto veiklos.

Ekonominiai nuostoliai tokiu atveju bus lygūs skirtumui tarp išlaidų, priskiriamų įmonės veiklos sričiai, kuriai daro įtaką su viešąja paslauga susijęs įsipareigojimas, ir atitinkamų pajamų.

Ekonominiai nuostoliai turi būti nustatomi bendrai atsižvelgiant į įsipareigojimo padarinius įmonės veiklai.

2. Įsipareigojimas dėl tarifų laikomas sąlygojančiu ekonominius nuostolius, jeigu skirtumas tarp pajamų iš vežimo, kuriam įsipareigojimas galioja, ir tokio vežimo finansinių išlaidų yra mažesnis nei skirtumas tarp pajamų, kurios būtų gautos iš to vežimo, ir pastarojo finansinių išlaidų, jeigu būtų dirbama laikantis komercinių sąlygų, atsižvelgiant ir į tos veiklos, kuriai taikomas įsipareigojimas, išlaidas, ir į rinkos būklę.“

8 Reglamento Nr. 1191/69 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „sprendimai palikti su viešąja paslauga susijusį įsipareigojimą ar jo dalį arba nustatyto laikotarpio pabaigoje jį panaikinti, turi numatyti kompensacijas už finansines išlaidas, atsirandančias dėl minėto įsipareigojimo; tokių kompensacijų dydis turi būti nustatomas pagal bendrą tvarką, numatytą 10-13 straipsniuose.

9 Reglamento Nr. 1191/69 10 straipsnyje nustatyta:

„1. 6 straipsnyje numatytų kompensacijų dydis, susijęs su įsipareigojimu organizuoti darbą arba vežti, turi būti lygus skirtumui tarp finansinių išlaidų sumažėjimo ir įmonės pajamų sumažėjimo, jeigu visas minėtas įsipareigojimas arba atitinkama jo dalis būtų panaikinti tam tikram laikotarpiui.

Tačiau, jeigu ekonominių nuostolių apskaičiavimas buvo atliktas paskirstant skirtingoms įmonės transporto veiklos rūšims visas įmonės išlaidas, kurias įmonė patiria vykdydama minėtą veiklą, kompensacijų dydis turi būti lygus skirtumui tarp išlaidų, priskiriamų tai įmonės veiklos daliai, kuriai galioja su viešąja paslauga susijęs įsipareigojimas, ir atitinkamų pajamų.

2. Siekiant nustatyti 1 dalyje nurodytas finansines išlaidas ir pajamas, būtina atsižvelgti į aptariamojo įsipareigojimo panaikinimo padarinius visai įmonės veiklai.“

10 Remiantis Reglamento Nr. 1191/1969 12 straipsniu, išlaidos, atsirandančios paliekant įsipareigojimus, turi būti skaičiuojamos remiantis efektyviu įmonių valdymu ir deramos kokybės transporto paslaugų teikimu. Palūkanos, susijusios su nuosavu kapitalu, gali būti išskaitomos iš palūkanų, į kurias atsižvelgiama skaičiuojant išlaidas.

11 Reglamento Nr. 1191/69 14 straipsnyje nustatyta:

„1. Išskyrus atvejus, išvardytus 1 straipsnio 3 dalyje, po šio reglamento įsigaliojimo datos valstybės narės gali transporto įmonėms nustatyti įsipareigojimus tik tuomet, jeigu šie įsipareigojimai yra būtini siekiant užtikrinti pakankamą transporto paslaugų teikimą.

2. Jeigu tokiu būdu nustačius įsipareigojimus transporto įmonės pagal 5 straipsnio 1 ir 2 dalis patiria ekonominių nuostolių arba įmonėms, 9 straipsnyje apibrėžta prasme patiriamos finansinės išlaidos, valstybių narių kompetentingos institucijos, nusprendusios įvesti tokius įsipareigojimus, turi numatyti kompensacijas už finansines išlaidas, patiriamas taikant nustatytus įsipareigojimus. Taikomi 10–13 straipsniai.“

12 Reglamento Nr. 1191/69 17 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„2. Kompensacijai, mokamai laikantis šio reglamento nuostatų, neturi būti taikoma procedūra dėl išankstinio informavimo, nustatyta Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties 93 straipsnio 3 dalyje.

Valstybės narės nedelsdamos perduoda Komisijai duomenis suskirstytus pagal įsipareigojimų kategorijas apie kompensacijų dėl finansinės žalos, atsirandančios transporto įmonėms nustačius 2 straipsnyje nurodytus su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus arba keleiviniame transporte taikant įkainius ir sąlygas, nustatomus dėl vienos arba kelių konkrečių kategorijų asmenų interesų.“

13 1992 m. liepos 1 d. įsigaliojusi 1991 m. birželio 20 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 1893/91, iš dalies keičiančiu Reglamentą Nr. 1191/69 (OL L 169, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 7 sk., 1 t., p. 314), buvo panaikinta valstybių narių galimybė transporto įmonėms palikti arba nustatyti su viešąja paslauga susijusius įpareigojimus, išskyrus įmones, kurių veikla išimtinai susijusi su miesto, priemiesčių ir regioninių vežimo paslaugų teikimu.

14 Iš tiesų, remiantis Reglamento Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, 1 straipsnio 4 dalimi, „siekiant užtikrinti pakankamą transporto paslaugų teikimą, kad jas teikiant būtų visų pirma atsižvelgiama į socialinius ir aplinkosaugos veiksnius ir miesto bei užmiesčio planavimą arba būtų siekiama tam tikroms keleivių kategorijoms pasiūlyti ypatingą mokesčių už važiavimą, valstybių narių kompetentingos institucijos gali viešųjų paslaugų sutartis sudaryti su transporto įmonėmis“.

15 Reglamento Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, 14 straipsnyje nustatyta:

„1. „Viešųjų paslaugų sutartis“ – tai sutartis, sudaroma tarp valstybės narės kompetentingų institucijų ir transporto įmonės, kad visuomenei būtų teikiamos pakankamos transporto paslaugos.

Viešųjų paslaugų sutartyje turi būti numatyta:

- transporto paslaugos, kurios atitinka nustatytus veiklos nenutrūkstamumo, reguliarumo, masto ir kokybės reikalavimus,
- papildomos transporto paslaugos,
- transporto paslaugos nurodytais tarifais ir nurodytomis sąlygomis, ypač tam tikroms keleivių kategorijoms arba tam tikrais maršrutais,
- paslaugų keitimas atsižvelgiant į besikeičiančius poreikius.

2. Viešųjų paslaugų sutartis, *inter alia*, apima šiuos punktus:

- a) paslaugų, kurios turi būti teikiamos, pobūdį, ypač veiklos nenutrūkstamumo, reguliarumo, masto ir kokybės standartus;
- b) aptariamą sutartyje numatytą paslaugų kainą, kuri turi būti arba pridedama prie tarifinių pajamų, arba įtraukta į pajamas ir finansinių santykių tarp abiejų pusių detales;
- c) nuostatas dėl sutarties keitimo ir patikslinimo, ypač atsižvelgiant į nenumatytus pasikeitimus;
- d) sutarties galiojimo laikotarpį;
- e) baudas tuo atveju, jeigu sutarties nesilaikoma.

3. Turtas, naudojamas teikti transporto paslaugoms, dėl kurių pasirašyta viešųjų paslaugų sutartis, gali priklausyti įmonei arba būti skirtas įmonei disponuoti.

4. Bet kuri įmonė, ketinanti nutraukti arba iš esmės pakeisti transporto paslaugas, kurias įmonė visuomenei teikia nuolat ir reguliariai ir kurioms netaikoma sutarčių sistema arba su viešąja paslauga susijęs įsipareigojimas, apie tai iš anksto, bent prieš tris mėnesius, praneša valstybės narės kompetentingoms institucijoms.

Kompetentingos institucijos gali nutarti atsisakyti tokio informavimo reikalavimo.

Ši nuostata neturi įtakos kitoms nacionalinėms procedūroms, kurios taikomos teisei nutraukti ar keisti transporto paslaugas.

5. Gavusios 4 dalyje nurodytą informaciją, kompetentingos institucijos gali reikalauti, kad aptariamą paslaugą būtų teikiamos dar vienerius metus nuo datos, kada buvo įteiktas pranešimas, ir apie tai praneša įmonei iki pranešimo galiojimo pabaigos likus bent mėnesiui.

Institucijos taip pat gali imtis iniciatyvos pradėti derybas, kad tokios transporto paslaugos būtų nustatytos arba pakeistos.

6. Išlaidos, kurių transporto įmonės patiria dėl 5 dalyje nurodytų įsipareigojimų, turi būti kompensuojamos bendra tvarka, aprašyta II, III ir IV skirsniuose.“

- 16 Atvirkščiai, remiantis Reglamento Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, 1 straipsnio 5 dalimi, „valstybių narių kompetentingos institucijos gali palikti arba nustatyti miesto, priemiesčių ir regiono keleivinio transporto paslaugų teikimo su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, nurodytus 2 straipsnyje“. Tokiu atveju „darbo organizavimo sąlygos ir kompensavimo procedūros išsamiai pateikiamos II, III ir IV skirsniuose“.
- 17 Šioje nuostatoje taip pat nustatyta:
- „Jeigu transporto įmonė ne tik teikia paslaugas pagal su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, bet taip pat užsiima ir kita veikla, viešosioms paslaugoms vykdyti privalo būti sukurti atskiri padaliniai, atitinkantys bent šiuos reikalavimus:
- a) buhalterinė apskaita kiekvienai veiklai privalo būti tvarkoma atskirai, o proporcinga turto dalis, susijusi su kiekviena veikla, turi būti nustatoma naudojantis galiojančiomis buhalterinės apskaitos taisyklėmis;
 - b) išlaidos padengiamos veiklos pajamomis ir mokėjimais iš valdžios institucijų, be jokios pervedimų galimybės iš vieno kurio arba į kitą įmonės veiklos padalinį.“
- 18 Reglamentas Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, buvo panaikintas 2009 m. gruodžio 3 d. įsigaliojusiu 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančiu Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, p. 1).

Nacionalinė teisė

- 19 Iš pradžių ieškovė teikė susisiektimo tarpregioniniais maršrutais paslaugas pagal metines koncesijas, suteiktas *Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti* (Italijos Infrastruktūros ir transporto ministerija, toliau – ITM) pagal 1939 m. rugsėjo 28 d. *legge n. 1822 Disciplina degli autoservizi di linea (autolinee) per viaggiatori, bagagli e pacchi agricoli in regime di concessione all'industria privata* (Įstatymas Nr. 1822, reglamentuojantis reguliariojo autobusų transporto paslaugų, skirtų keleiviams, bagažui ir žemės ūkio siuntoms, teikimą pagal privatiems subjektams suteiktą koncesiją) (GURI Nr. 292, 1939 m. gruodžio 18 d., toliau – Įstatymas Nr. 1822/1939).
- 20 Remiantis Įstatymo Nr. 1822/1939 3 straipsniu, koncesija suteikiama „atsižvelgiant į konkrečią specifikaciją, kurioje nurodytos visos techninės, administracinės ir ekonominės sąlygos, reglamentuojančios pačią koncesiją, ir išpareigojimus transportuoti pašto siuntas“. To paties įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 3 punkte buvo numatyta, kad jei yra keli pareiškėjai dėl tos pačios koncesijos, valdžios institucija pirmenybę teikia būtent tam pareiškėjui, kuris įrodo, kad prisiima kitas sąnaudas dėl vietinių interesų darbų ar paslaugų, susijusių su transporto paslaugomis, ir turi galimybę tokias sąnaudas prisiimti. Be to, Įstatymo Nr. 1822/1939 1 straipsnyje buvo numatyta, kad koncesininkai privalo transportuoti pašto siuntas pašto ir telegrafo administracijos prašymu.
- 21 Įstatymas Nr. 1822/1939 buvo pakeistas 1994 m. balandžio 22 d. *decreto del Presidente della Repubblica n. 369 Regolamento recante semplificazione del procedimento di concessione di autolinee ordinarie di competenza statale* (Respublikos Prezidento dekretas Nr. 369 dėl koncesijų, susijusių su valstybės kompetencijai priklausančiais nuolatiniais autobusų maršrutais, teikimo procedūros supaprastinimo taisyklių) (GURI, Nr. 136, paprastas priedas Nr. 91, 1994 m. birželio 13 d., toliau – Dekretas Nr. 369/1994). Remiantis Dekretu Nr. 369/1994, įmonės, kurios nori gauti koncesiją, prašyme dėl koncesijos turi įrodyti „aiškiai ir išsamiai, kad negali įvykdyti visų ar dalies reikalavimų, kurie, kaip nustatyta, kyla dėl viešojo intereso, teikdamos esamas transporto paslaugas“.

- 22 Įstatymas Nr. 1822/1939 su pakeitimais, padarytais Dekretu Nr. 369/1994, vėliau buvo panaikintas 2005 m. lapkričio 21 d. *decreto legislativo n. 285 Riordino dei servizi automobilistici interregionali di competenza statale* (Įstatyminis dekretas Nr. 285 dėl valstybės kompetencijai priklausančių automobilių paslaugų reorganizavimo) (GURI, paprastasis priedas Nr. 6, 2006 m. sausio 9 d., priimtas remiantis 2005 m. kovo 1 d. *legge n. 32 Delega al Governo per il riassetto normativo del settore dell'autotrasporto di persone e cose* (Įstatymas Nr. 32 dėl delegavimo vyriausybei reformuoti teisės aktus dėl asmenų ir prekių vežimo kelių transportu (GURI, Nr. 57, 2005 m. kovo 10 d.).
- 23 Įstatyminio dekreto Nr. 285/2005 pereinamojo laikotarpio nuostatomis iki 2012 m. gruodžio 31 d. ieškovei vis dėlto paliktas galioti metinių koncesijų režimas, numatytas Įstatyme Nr. 1822/1939 su pakeitimais, padarytais Dekretu Nr. 369/1994.
- 24 Be to, ieškovė pasinaudojo viena po kitos taikytomis nacionalinėmis priemonėmis, numatančiomis kompensacijų mokėjimą už finansinę naštą dėl kelių transporto paslaugų koncesininkų prisiimtų tam tikrų įsipareigojimų.
- 25 Taip ieškovė pasinaudojo 1969 m. gruodžio 29 d. *decreto del Presidente della Repubblica n. 1227 Norme riguardanti la soppressione degli obblighi di servizio pubblico nei confronti delle aziende esercenti servizi automobilistici a carattere prevalentemente interregionale, la compensazione degli obblighi di servizio pubblico da mantenere e il rimborso degli oneri per obblighi tariffari* (Respublikos Prezidento dekretas Nr. 1227 dėl su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų įmonėms, teikiančioms daugiausia tarpregionines pervežimo paslaugas, panaikinimo, kompensavimo už su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų palikimą ir atlyginimo už išlaidas dėl įsipareigojimų dėl tarifų taisyklių) nuostatomis (GURI, Nr. 75, 1970 m. kovo 25 d., toliau – Dekretas Nr. 1227/69).
- 26 Dekreto Nr. 1227/69 2 straipsnyje buvo numatyta, kad, remiantis Reglamento Nr. 1191/69 6 straipsnio 2 dalimi, įmonės, kurios teikia daugiausia regioninio vežimo keliais paslaugas, gali ITM prašyti visiškai ar iš dalies panaikinti joms nustatytą su viešąja paslauga susijusį įsipareigojimą tuo atveju, jei šis įsipareigojimas nepanaikintas. Taip 1981 m. sausio 8 d. ieškovė iš Italijos valdžios institucijų pagal Dekretą Nr. 1227/69 gavo lėšų, skirtų kompensuoti finansinei naštai dėl 1972–1974 m. koncesininkams nustatytų įsipareigojimų dėl tarifų.
- 27 Ieškovė taip pat pasinaudojo 1986 m. gruodžio 13 d. *legge n. 877 Interventi urgenti per gli autoservizi pubblici di linea di competenza statale* (Įstatymas Nr. 877 dėl skubių intervencijų, susijusių su reguliaraus viešojo transporto autobusais paslaugomis, priklausančiomis valstybės kompetencijai) (GURI, Nr. 295, 1986 m. gruodžio 20 d.), kuriame buvo numatyta, kad pagalba turėjo būti suteikta remiantis nuo 1972 m. balandžio 1 d. iki 1986 m. nuvažiuotais atstumais ir skirta reguliarias vežimo autobusais paslaugas, už kurias atsakinga valstybė, ir tarptautinio transporto autobusais prie Italijos sienų paslaugas teikiančioms įmonėms, nuostatomis.
- 28 Vėliau ieškovė nebegavo kompensacijų.
- 29 Beje, 1997 m. kovo 15 d. *legge n. 59 Delega al Governo per il conferimento di funzioni e compiti alle regioni ed enti locali, per la riforma della pubblica amministrazione e per la semplificazione amministrativa* (GURI, Nr. 63, paprastasis priedas Nr. 56, 1997 m. kovo 17 d.) su pakeitimais, padarytais 1997 m. lapkričio 19 d. *Decreto legislativo n. 422 Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale, a norma dell'articolo 4, comma 4, della legge 15 marzo 1997, n. 59* (GURI, Nr. 287, 1997 m. gruodžio 10 d.), 4 straipsnio 4 dalies b punkte nustatyta:

„numatyti, kad regionų ir vietos savivaldos institucijos, neperžengdamos joms suteiktos kompetencijos ribų, reglamentuoja paslaugų teikimą, neatsižvelgdamos į jų teikimo tvarką ir į formą, kuria jos patikėtos teikti arba pagal koncesiją, arba pagal 1990 m. birželio 8 d. Įstatymo Nr. 142 22 ir 25 straipsnius sudarant viešosios paslaugos teikimo sutartis; ši tvarka suderinama su Reglamento (EEB)

Nr. 1191/69 2 ir 3 straipsniais ir su Reglamentu (EEB) Nr. 1893/91, kuriais užtikrinamas finansinis tikrumas ir (arba) saugumas ir finansavimas iš biudžeto ir kuriais ne vėliau kaip iki 2000 m. sausio 1 d. užtikrinama, kad bus pasiektas ne mažesnis kaip 0,35 pajamų santykis iš transporto paslaugų ir veiklos sąnaudų atėmus infrastruktūros sąnaudas ir regioninio bei vietos lygmens geležinkelių transportui pritaikius Direktyvą 91/440/EEB; apibrėžti tvarką, kaip skatinti vengti monopolinių situacijų valdant miesto ir užmiesčio transportą ir nustatyti konkurencijos taisykles teikiant periodines budėjimo paslaugas; ne vėliau kaip iki 2000 m. sausio 1 d. nustatyti tvarką, pagal kurią regionai savo savarankiškai sudarytas sutartis dėl regioninio lygmens paslaugų pakeis valstybės ir *Ferrovie dello Stato Spa* sutartimi dėl viešųjų paslaugų teikimo.“

Nacionaliniuose teismuose pareikšti ieškovės ieškiniai

- 30 1999 m. spalio 22 d. ieškovė paprašė ITM išmokėti jai kompensaciją už su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė 1987–1999 m. teikdama transporto paslaugas tarpregioniniais maršrutais. Kadangi ITM atsisakė mokėti kompensaciją dėl to, kad ieškovės prašymas neatitiko Reglamento Nr. 1191/69 4 straipsnyje nustatytų sąlygų tokiai kompensacijai skirti, ieškovė apskundė ITM sprendimą pateikdama ypatingąjį skundą, adresuotą Respublikos Prezidentui. 2002 m. spalio 10 d. Italijos Respublikos prezidento dekretu šis skundas buvo atmestas.
- 31 2004 m. ieškovė kreipėsi į *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* (Lacijaus (Italija) regiono administracinis teismas, toliau – Lacijaus TAR), kad būtų pripažinta jos teisė gauti 66 891 982 eurus už sąnaudas, kurių ji patyrė nuo 1987 m. vykdydama su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, ir ją išmokėti kaip metinę kompensaciją pagal Reglamentą Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, arba kaip patirtą žalą, arba pareiškiant ieškinį dėl nepagrįsto praturtėjimo pagal Italijos Civilinio kodekso 2041 straipsnį. 2009 m. sausio 12 d. sprendimu (Nr. 112/2009, toliau – Lacijaus TAR sprendimas) Lacijaus TAR atmetė kaip nepriimtinus ieškovės prašymus, kurie buvo pagrįsti Reglamentu Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, ir Italijos Civilinio kodekso 2041 straipsniu. Šiuo klausimu Lacijaus TAR, remdamasis Italijos proceso teisės principu, pagal kurį sprendimas priimamas ne tik dėl faktiškai iškeltų bet ir dėl netiesiogiai pateiktų klausimų (*il giudicato copre il dedotto e il deducibile*), konkrečiai nusprendė, kad 2002 m. spalio 10 d. Prezidento dekrete jau buvo priimtas implicitinis sprendimas dėl Reglamente Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, grindžiamo prašymo. Be to, Lacijaus TAR atmetė ieškovės prašymą dėl žalos atlyginimo kaip nepagrįstą.
- 32 2009 m. kovo 9 d. ieškovė pateikė apeliacinį skundą *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba, Italija) dėl šio sprendimo 31 punkte minėto Lacijaus TAR sprendimo.
- 33 2010 m. kovo 3 d. Sprendimu (Nr. 1405/2010, toliau – *Consiglio di Stato* sprendimas) *Consiglio di Stato* pakeitė Lacijaus TAR sprendimą ir nusprendė, kad ieškovė, kuri yra viešąją paslaugą teikiantis subjektas, turi teisę gauti kompensaciją už patirtas sąnaudas teikiant minėtą paslaugą, kaip nustatyta Reglamente Nr. 1191/69 6, 10 ir 11 straipsniuose. *Consiglio di Stato* pažymėjo, kad remiantis 1998 m. kovo 31 d. *decreto legislativo n. 80 Nuove disposizioni in materia di organizzazione e di rapporti di lavoro nelle amministrazioni pubbliche, di giurisdizione nelle controversie di lavoro e di giurisdizione amministrativa, emanate in attuazione dell'articolo 11, comma 4, della legge 15 marzo 1997, n. 59* (Įstatyminis dekretas Nr. 80 dėl remiantis 1997 m. kovo 15 d. Įstatymo Nr. 59 11 straipsnio 4 dalimi priimtų naujų nuostatų dėl darbo organizavimo ir darbo santykių viešosios valdžios institucijose, dėl kompetencijos nagrinėjant darbo ginčus ir dėl administracinės kompetencijos) (GURI paprastas priedas Nr. 82, 1998 m. balandžio 8 d.), šių mokėjimų dydį turi nustatyti viešosios valdžios institucijos, remdamosi patikimais ieškovės apskaitos duomenimis, kuriais remiantis būtų galima apskaičiuoti skirtumą tarp sąnaudų, priskirtinų tai ieškovės veiklos daliai, kuri susijusi su viešąja paslauga susijusiais įsipareigojimais, ir iš šios veiklos gautų pajamų.

- 34 Tačiau *Consiglio di Stato* atidėjo sprendimo dėl prašymo atlyginti žalą priėmimą motyvuodamas tuo, kad tik po to, kai Italijos valdžios institucijos bus apskaičiavusios mokėtinos kompensacijos dydį, bus galima išskirti bet kokią išskaičiavimą neįtrauktą likusį nuostolį, kurio tada ieškovė galės reikalauti ir įrodinėti. Beje, *Consiglio di Stato* nusprendė, kad dėl to, jog pritarė ieškovės prašymui pripažinti jos teisę gauti kompensaciją, nereikia priimti sprendimo dėl Italijos Civilinio kodekso 2041 straipsniu grindžiamo ieškinio dėl nepagrįsto praturtėjimo.
- 35 2011 m. balandžio 1 d. *Consiglio di Stato* ieškovės prašymu priėmė nutartį, pagal kurią ITM įpareigojama apskaičiuoti kompensacijos mokėjimus vykdant šio sprendimo 33 punkte nurodytą jos sprendimą.
- 36 Atsižvelgdama į ITM iškilusius sunkumus apskaičiuoti kompensaciją ir remdamasi ieškovės prašymu 2012 m. vasario 17 d. *Consiglio di Stato* priėmė naują nutartį, pagal kurią paskyrė trijų nepriklausomų ekspertų kolegiją ir ją įpareigojo apskaičiuoti ieškovei mokėtinos kompensacijos dydį remiantis šio sprendimo 33 punkte minėtu jos sprendimu.
- 37 Kadangi ekspertų kolegijai nepavyko priimti vieningo sprendimo, 2012 m. rugpjūčio 20 d. ji priėmė dviejų ekspertų pasirašytą daugumos ataskaitą, kurioje padaryta išvada, jog ieškovei mokėtinos kompensacijos dydis yra 22 049 796 eurai, o 2012 m. rugpjūčio 29 d. – trečiojo ekspertų kolegijos nario ir jos pirmininko pasirašytą mažumos ataskaitą, kurioje padaryta išvada, kad turimų duomenų nepakanka, kad būtų galima nustatyti ieškovei skirtinos kompensacijos dydį, ir dėl to jai negali būti skirta jokia kompensacija.

Administracinė procedūra

- 38 Po to, kai 2011 m. balandžio 1 d. *Consiglio di Stato* priėmė nutartį, 2011 m. gegužės 18 d. Italijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad vykdydamos šio sprendimo 33 punkte minėtą *Consiglio di Stato* sprendimą skiria ieškovei kompensaciją už 1987–2003 m. vykdant su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus teiktas tarpregioninio keleivinio vežimo autobusais paslaugas.
- 39 2011 m. liepos 12 d. ir spalio 5 d., 2012 m. vasario 20 d., kovo 2 d. ir 28 d. bei balandžio 17 d. Italijos valdžios institucijos pateikė papildomos informacijos apie priemonę, apie kurią buvo pranešta.
- 40 2012 m. gegužės 31 d. raštu Komisija pranešė Italijos valdžios institucijoms apie savo sprendimą pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą formalią tyrimo procedūrą ir paragino suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas.
- 41 2012 m. birželio 1 d., rugsėjo 24 d. ir spalio 11 d. Italijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą.
- 42 Ieškovė, kaip suinteresuotoji trečioji šalis, 2012 m. rugpjūčio 4 d., spalio 31 d. ir gruodžio 13 d. pateikė pastabas dėl sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą.
- 43 2012 m. lapkričio 28 d., gruodžio 4 d. ir 19 d. bei 2013 m. sausio 10 d. Italijos valdžios institucijos pateikė komentarus dėl ieškovės pastabų.

Ginčijamas sprendimas

- 44 2013 m. spalio 2 d. Komisija priėmė Sprendimą 2014/201/ES dėl bendrovei *Simet* paskirtos kompensacijos už viešojo transporto paslaugas, teiktas nuo 1987 m. iki 2003 m. (valstybės pagalba SA.33037 (2012/C) – Italija) (OL L 114, 2014, p. 67, toliau – ginčijamas sprendimas), jame pripažino, jog priemonė, apie kurią pranešė Italijos valdžios institucijos, yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

- 45 Ginčijamame sprendime Komisija visų pirma konstatavo, kad priemonė, apie kurią pranešta, priskirtina valstybei, ją įgyvendinant reikėjo panaudoti valstybės išteklius, ji suteikė ekonominį pranašumą ieškovei, yra atrankinio pobūdžio ir ją taikant galėjo būti iškraipyta konkurencija tiek, kad tai galėjo turėti įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai. Šiomis aplinkybėmis Komisija pažymėjo, kad priemonė, apie kurią pranešta, neatitinka 2003 m. liepos 24 d. Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, Rink., toliau – Sprendimas *Altmark*, EU:C:2003:415) nustatyto antrojo kriterijaus, pagal kurį parametrai, kurių pagrindu apskaičiuojama kompensacija, turi būti iš anksto nustatyti objektyviai ir skaidriai. Tuo remdamasi Komisija padarė išvadą, kad priemonė, apie kurią pranešta, yra pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- 46 Paskui Komisija išnagrinėjo klausimą, ar remiantis Reglamento Nr. 1191/69 17 straipsnio 2 dalimi priemonė, apie kurią pranešta, gali būti laikoma kompensacija, kuriai netaikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga pranešti iš anksto.
- 47 Šiuo tikslu Komisija išnagrinėjo, viena vertus, ar Italijos valdžios institucijos vienašališkai nustatė ieškovei pareigą teikti viešąją paslaugą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1191/69 1 straipsnį. Išnagrinėjusi šį klausimą Komisija nusprendė, pirma, kad aplinkybė, jog ieškovė ėmėsi iniciatyvos prašyti atnaujinti koncesijos specifikacijas kiekvienais iš nagrinėjamąjį laikotarpį sudariusių šešiolikos metų, nedera su teiginiu, kad su viešąja paslauga susijęs išipareigojimas nustatytas vienašališkai. Antra, ji teigė, kad tai, jog specifikacijose nustatyti privalomi laikytis paslaugos tarifai, maršrutai, kelionių dažnis ir tvarkaraščiai, nebūtinai savaime reiškia, kad skirtos koncesijos pasekmė buvo vienašališkas su viešąja paslauga susijusių išipareigojimų nustatymas. Trečia, Komisija nurodė, kad ieškovė nepateikė jokių duomenų, kuriais būtų galima įrodyti, kad ji iš tikrųjų teikė pašto siuntų pervežimo paslaugas, ir jokių dėl to patirtas išlaidas įrodančių dokumentų. Ketvirta, dėl tarifų, kuriuos ieškovė galėjo taikyti už jos suteiktas keleivių transporto paslaugas, Komisija teigia, kad tai, jog tuos tarifus patvirtino ITM ir buvo remiamasi reglamentuotais tarifais, savaime nereiškia, jog šių tarifų transporto įmonės iš pradžių nebuvo nustačiusios. Bet kuriuo atveju šie reglamentuoti tarifai nesusiję su išipareigojimu dėl tarifų, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1191/69 2 straipsnio 5 dalį, nes ši nuostata netaikoma išipareigojimams, kylantiems iš visai ūkinei veiklai taikomų bendrųjų kainų politikos priemonių ar iš kainų ir bendrųjų transporto sąlygų srityje taikomų priemonių siekiant organizuoti transporto rinką ar jos dalį. Penkta, dėl ITM atsisakymo tenkinti ieškovės prašymus sukurti naujas paslaugas arba išplėsti jau esamas Komisija pažymi, kad šis atsisakymas yra reguliaraus keleivių transporto paslaugų teikimo reglamentavimo Įstatymu Nr. 1822/1939 rezultatas, nes tuo įstatymu leidžiama kurti ar išplėsti naujas paslaugas tik tuo atveju, jei nauja koncesija nepažeidžia kitų transporto įmonių teisių. Be to, Komisija pažymi, kad apskritai ieškovė nepateikė įrodymo, kad prašė pakeisti specifikacijose nurodytas charakteristikas ar kad jas ITM būtų atmetusi.
- 48 Kita vertus, Komisija patikrino, ar ieškovei skirta kompensacija neprieštaravo Reglamente Nr. 1191/69 nustatyti bendrai kompensavimo tvarkai.
- 49 Pirma, Komisija pažymėjo, kad, remiantis Reglamento (EEB) Nr. 1191/69 10 straipsniu, kai nustatytas išipareigojimas organizuoti darbą arba vežti, kompensacijos dydis turi būti lygus skirtumui tarp sąnaudų sumažėjimo ir įmonės pajamų sumažėjimo, jeigu visas minėtas išipareigojimas arba atitinkama jo dalis būtų panaikinti tam tikram laikotarpiui. Tačiau, remiantis teismų praktika, šioje nuostatoje apibrėžti reikalavimai netenkinami, kai remiantis patikimais bendrovės apskaitos duomenimis neįmanoma nustatyti skirtumo tarp sąnaudų, priskirtinų prie jos veiklos dalies zonose, kur ji naudojasi koncesija, ir atitinkamo pelno, ir dėl tos priežasties, kai negalima apskaičiuoti papildomų sąnaudų, patiriamų įgyvendinant su viešąja paslauga susijusius išipareigojimus. Komisija taip pat pažymėjo, kad remiantis Reglamento Nr. 1191/69 (nuo 1992 m. liepos 1 d. taikomos redakcijos) 1 straipsnio 5 dalimi transporto įmonės, kurios vienu metu teikia ne tik paslaugas pagal su viešąja paslauga susijusius išipareigojimus, bet užsiima ir kita veikla, privalo teikti šias paslaugas, pirma, atskirdamos kiekvienos iš šių veiklos sričių sąskaitas ir priskirdamos atitinkamą turto dalį pagal galiojančias apskaitos taisykles ir, antra, subalansuodamos išlaidas su veiklos pajamomis ir mokėjimais iš valdžios institucijų be jokios perkėlimo galimybės iš kito įmonės veiklos sektoriaus arba į jį. Tačiau,

kadangi ieškovė realiai neatskyrė paslaugų, kurias teikė iki 2002 m., [išlaidų] sąskaitų ir, atsižvelgiant į abejones dėl 2002 m. ir 2003 m. sąskaitų atskyrimo analitinėje apskaitoje patikimumo, nesant įrodymų, jog ieškovės valdymo organai naudojo šią apskaitą ieškovės veiklai kontroliuoti, Komisija nusprendė, kad Reglamento Nr. 1191/69 10 straipsnio nebuvo laikytasi.

- 50 Antra, Komisija nusprendė, kad ieškovė neįrodė, jog laikėsi Reglamento Nr. 1191/69 5 straipsnio 1 dalies, kurioje nustatyta, kad finansiniai nuostoliai turi būti nustatyti atsižvelgiant į išpareigojimo įtaką visai įmonės veiklai, ir to paties reglamento 13 straipsnio, pagal kurį kompensacijos dydis turi būti nustatytas iš anksto.
- 51 Galiausiai, trečia, Komisija pažymėjo, kad bendra kompensavimo tvarka ieškovės tarpreigioninio transporto veiklai buvo taikoma tik iki Reglamento Nr. 1893/91 įsigaliojimo, t. y. iki 1992 m. liepos 1 d., ir kad dėl to ji negalėjo būti taikoma kompensacijai už laikotarpį nuo 1987 m. iki 2003 m.
- 52 Todėl Komisija konstatavo, kad priemonė, apie kurią pranešta, negali būti pripažinta suderinama su Reglamente Nr. 1191/69 nustatyta bendra kompensavimo tvarka.
- 53 Tuo remdamasi Komisija konstatavo, kad priemonei, apie kurią pranešta, taikomas išankstinio pranešimo reikalavimas, remiantis Reglamento (EEB) Nr. 1191/69 17 straipsnio 2 dalimi.
- 54 Galiausiai Komisija išnagrinėjo, ar priemonė, apie kurią pranešta, atitinka ginčijamo sprendimo priėmimo metu galiojusius teisės aktus, t. y. Reglamentą Nr. 1370/2007. Nustačiusi, kad priemonė, apie kurią pranešta, neatitinka tam tikrų šio reglamento 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų dėl viešosios paslaugos teikimo sutarties turinio ir to paties reglamento 6 straipsnio 1 dalies bei jo priedo reikalavimų dėl kompensacijos gavėjo sąskaitų atskyrimo ir tvarkos, kurios reikia laikytis nustatant didžiausią kompensacijos dydį, Komisija padarė išvadą, kad kompensacija, dėl kurios sprendimą priėmė *Consiglio di Stato*, išmokėta nesilaikant Reglamento Nr. 1370/2007, ir dėl tos priežasties priemonė, apie kurią pranešta, yra nesuderinama su vidaus rinka. Be to, Komisija atmetė ieškovės argumentą, kad *Consiglio di Stato* nenurodė ITM pagal Reglamentą Nr. 1191/69 išmokėti jai kompensacijos už su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, tačiau nurodė atlyginti žalą dėl to, kad su viešąja paslauga susiję išpareigojimai nustatyti neteisėtai, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 1 straipsnio 3 ir 5 dalis. Šiuo klausimu Komisija pažymėjo, kad remiantis šio sprendimo 33 punkte minėtu *Consiglio di Stato* sprendimu galima teigti, kad ši pripažino ieškovės teisę gauti kompensaciją Reglamento Nr. 1191/69 6, 10 ir 11 straipsnių pagrindu ir atmetė ieškovės pareikštą ieškinį dėl žalos atlyginimo. Komisija pridūrė, kad bet kuriuo atveju, remiantis Reglamente Nr. 1191/69 nustatyta bendrąja kompensavimo tvarka, apskaičiuotos kompensacijos ieškovei už tariamą vienašališką ir neteisėtą su viešąja paslauga susijusio išpareigojimo nustatymą skyrimas pažeidžia SESV 107 ir SESV 108 straipsnius, nes, ieškovės požiūriu, skiriant šią kompensaciją pasiekiamas toks pats rezultatas kaip ir skiriant kompensaciją už su viešąja paslauga susijusį išpareigojimą nagrinėjamuoju laikotarpiu, nors koncesijos specifikacijos, kuriomis reglamentuojamos nagrinėjamos paslaugos, neatitiko nei Reglamente Nr. 1191/69, nei Reglamente Nr. 1370/2007 nustatytų esminių reikalavimų.
- 55 Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis išdėstyta taip:

„1 straipsnis

Kompensacija bendrovei *Simet*, apie kurią pranešė Italijos valdžios institucijos, yra valstybės pagalba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį. Šiai priemonei taikomas išankstinio pranešimo reikalavimas, remiantis Reglamento (EEB) Nr. 1191/69 17 straipsnio 2 dalimi.

Ši valstybės pagalba yra nesuderinama su vidaus rinka, kadangi [nes] nesilaikyta Reglamente (EB) Nr. 1370/2007 nustatytų sąlygų. Todėl Italijos valdžios institucijos negali įgyvendinti šios pagalbos.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.“

Procesas ir šalių reikalavimai

- 56 Ieškovė ieškinį pareiškė 2014 m. sausio 6 d.
- 57 2014 m. kovo 24 d. Komisija pateikė atsiliepimą į ieškinį.
- 58 Ieškovė dubliką pateikė 2014 m. gegužės 12 d. Komisija tripliką pateikė 2014 m. rugpjūčio 28 d.
- 59 2015 m. birželio 4 d. Bendrasis Teismas, taikydamas 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 64 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose nustatytas proceso organizavimo priemonės, pateikė ieškovei klausimą, į kurį turėjo būti atsakyta raštu. Ieškovė atsakė į šį klausimą 2015 m. birželio 12 d.
- 60 2015 m. liepos 15 d. posėdyje buvo išklausytos šalių kalbos ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.
- 61 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 62 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį,
 - priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl priimtino

- 63 Komisija teigia, kad dėl to, jog ieškovė dublike nurodė, kad atsisako ieškinio dėl šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo vykdymo, ji neb turi suinteresuotumo pareikšti ieškinio šioje byloje, nes ginčijamo sprendimo dalykas būtent yra pranešimas apie kompensaciją, į kurią ieškovė turėtų teisę vykdant minėtą sprendimą, remiantis daugumos ataskaita, parengta nagrinėjant ieškinį dėl vykdymo.
- 64 Šiuo klausimu reikia priminti, kad suinteresuotumas pareikšti ieškinį yra fizinio ar juridinio asmens pareikšto ieškinio dėl panaikinimo priimtino sąlyga. Toks suinteresuotumas reiškia, kad pats ginčijamo akto panaikinimas gali turėti teisinių pasekmių ir kad taip dėl ieškinio baigties gali atsirasti nauda jį pareiškusiai šaliai (žr. 2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Centre de Coordination Carrefour prieš Komisiją*, T-94/08, Rink. EU:T:2010:98, 48 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Suinteresuotumas pareikšti ieškinį turi būti atsiradęs ir aktualus tą dieną, kai ieškinys pareikštas.
- 65 Be to, suinteresuotumas pareikšti ieškinį turi išlikti iki teismo sprendimo priėmimo dienos, antraip nebūtų reikalinga priimti sprendimą (žr. šio sprendimo 64 punkte minėto Sprendimo *Centre de Coordination Carrefour prieš Komisiją*, T-94/08, Rink. EU:T:2010:98, 49 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

- 66 Taip pat reikia priminti, kad jeigu suinteresuotumas pareikšti ieškinį, kuriuo remiasi ieškovė, susijęs su būsima teisine padėtimi, ji turi įrodyti, kad šiai padėčiai keliama grėsmė jau dabar yra reali (2012 m. kovo 27 d. Nutartis *European Goldfields / Komisija*, T-261/11, EU:T:2012:157, 29 punktas)
- 67 Šioje byloje remiantis tiek ginčijamu sprendimu, tiek ieškovės pateiktais raštais darytina išvada, kad Italijos valdžios institucijos per du kartus atsisakė vykdyti šio sprendimo 33 punkte minėtą *Consiglio di Stato* sprendimą, pagal kurį jos turėjo ieškovei išmokėti kompensaciją, todėl ieškovės prašymu *Consiglio di Stato* turėjo priimti 2011 m. balandžio 1 d. pirmąją vykdymo nutartį, o 2012 m. sausio 17 d. – antrąją vykdymo nutartį.
- 68 Dublike ieškovė nurodė, kad atsiima ieškinį dėl šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo vykdymo ir pasilieka teisę pareikšti naują ieškinį.
- 69 Atsakydama į Bendrojo Teismo pagal 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnio 3 dalies a ir b punktus pateiktą klausimą, į kurį turi būti atsakyta raštu, ieškovė pažymėjo, kad atsisako proceso, kuriuo siekė šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo įvykdymo, tačiau neatsisakė ieškinio dėl šio sprendimo vykdymo ir pasiliko galimybę pareikšti naują ieškinį dėl jo įvykdymo iki senaties termino pabaigos, t. y. 2020 m. kovo 9 d. Pasak ieškovės, ji išsaugojo suinteresuotumą išspręsti ginčą šioje byloje tikėdamasi pareikšti naują ieškinį dėl šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo įvykdymo.
- 70 Tuo remiantis galima teigti, kad nėra aišku, ar ieškovė tęs bylinėjimąsi dėl šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo vykdymo.
- 71 Tačiau šioje byloje dėl minėtos aplinkybės ieškovės suinteresuotumas pareikšti ieškinį negali išnykti savaime.
- 72 Iš tiesų, jei Bendrasis Teismas turėtų panaikinti ginčijamą sprendimą, Italijos valdžios institucijos bet kuriuo atveju privalėtų vykdyti šio sprendimo 33 punkte minėtą *Consiglio di Stato* sprendimą, neatsižvelgdamos į ieškovės atsisakymą bylinėtis dėl minėto sprendimo vykdymo.
- 73 Be to, reikia pažymėti, kad, kaip nustatyta pačiame ginčijamame sprendime, „prieš vykdydamos [šio sprendimo 33 punkte minėtą *Consiglio di Stato* sprendimą ir jos 2011 m. balandžio 1 d. nutartį] ir išmokėdamos kompensaciją [ieškovei], Italijos valdžios institucijos nusprendė palaukti Komisijos vertinimo dėl priemonių, apie kurias pranešta“.
- 74 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, reikia konstatuoti, kad ieškovė išlieka suinteresuota išspręsti ginčą.

Dėl esmės

- 75 Ieškiniui pagrįsti ieškovė iš esmės nurodo penkis pagrindus. Ieškinio pirmasis pagrindas pateiktas dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 1191/69 pažeidimo, nes Komisija padarė faktinių aplinkybių klaidą, akivaizdžių vertinimo klaidų ir nepakankamai ištyrė bylą. Ieškinio antrasis pagrindas susijęs su principų dėl asmenų patirtos žalos atlyginimo pažeidimu valstybei narei pažeidus Sąjungos teisę. Ieškinio trečiasis pagrindas susijęs su pareigos motyvuoti pažeidimu. Ketvirtasis pagrindas susijęs su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes vertindama, kaip taikant priemonę, apie kurią pranešta, laikomasi Reglamente Nr. 1191/69 nustatytos bendros kompensavimo tvarkos, Komisija padarė akivaizdžių klaidų. Penktasis pagrindas susijęs su tuo, kad Komisija, ginčijamame sprendime atsižvelgusi į ekspertų kolegijos ataskaitas, dėl kurių *Consiglio di Stato* dar nepriėmė sprendimo, įžengė į nacionalinio teismo teisminės veiklos sferą.

Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 1191/69 pažeidimu

- 76 Pirmasis ieškinio pagrindas iš esmės sudarytas iš dviejų dalių. Pirmoji dalis susijusi su fakto klaida, nes Komisija klaidingai nusprendė, kad *Consiglio di Stato* nurodė ITM sumokėti ieškovei kompensaciją pagal Reglamentą Nr. 1191/69. Antroji dalis susijusi su akivaizdžia vertinimo klaida arba su neatliktu tyrimu, nes Komisija neatsižvelgė į tai, kad nacionalinės teisės aktai, kurių pagrindu ieškovei buvo nustatyti su viešąja paslauga susiję išpareigojimai, prieštaravo Reglamentui Nr. 1191/69.

– Dėl ieškinio pirmojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su fakto klaida

- 77 Kaip ir per administracinę procedūrą, ieškovė teigia, kad *Consiglio di Stato* nenurodė ITM sumokėti jai kompensacijos pagal Reglamentą Nr. 1191/69, tačiau nurodė atlyginti už padarytą žalą, kurią ji patyrė dėl to, kad nuo 1987 m. iki 2003 m. su viešąja paslauga susiję išpareigojimai jai buvo nustatyti vienašališkai ir pažeidžiant minėtą reglamentą. Pasak ieškovės, *Consiglio di Stato*, remdamasi aiškiomis Įstatyminio dekreto Nr. 80/1998 35 straipsnio nuostatomis, padarė nuorodą į faktinių aplinkybių susiklostymo momentu galiojusios redakcijos Reglamentą Nr. 1191/69 tik tam, kad apibrėžtų tinkamus kriterijus žalos dydžiui nustatyti. Iš tiesų, pasak ieškovės, *Consiglio di Stato* neišsprendė ginčo pritaikydama Reglamentą Nr. 1191/69, o atsižvelgusi į ieškovės nurodytus pagrindus tik padarė nuorodą į tame reglamente nustatytus kriterijus, kad nustatytų veiksmingo atlyginimo už sąnaudas, patirtas vykdamą pagal nacionalinę teisę su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, dydį. Kitaip tariant, *Consiglio di Stato* pripažino teisę į žalos atlyginimą tik dėl nuostolių, patirtų taikant jos praktiką šioje srityje.
- 78 Komisija ginčija ieškovės argumentus ir prašo atmesti pirmą dalį.
- 79 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad remiantis ieškovės teiginiais būtina pripažinti, jog priemonė, apie kurią pranešta, buvo ne kompensacija už su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 45 punkte minėtą Sprendimą *Altmark* (EU:C:2003:415) arba Reglamentą Nr. 1191/69, o nacionalinio teismo paskirtas atlyginimas už žalą, padarytą nustačius su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus pažeidžiant taikytiną Sąjungos teisę.
- 80 Tačiau reikia konstatuoti, kad ši teiginį paneigia šio sprendimo 31 punkte minėto Lacijaus TAR sprendimo ir šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimų aiškinimas.
- 81 Iš tiesų, remiantis šio sprendimo 31 punkte minėtu Lacijaus TAR sprendimu darytina išvada, kad 2004 m. ieškovė kreipėsi į šį teismą, kad būtų pripažinta jos teisė gauti 66 891 982 eurus už sąnaudas, kurių ji patyrė nuo 1987 m. vykdydama su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, ir ją išmokėti kaip metinę kompensaciją pagal Reglamentą Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, arba kaip žalos atlyginimą, arba pareiškiant ieškinį dėl nepagrįsto praturtėjimo pagal Italijos Civilinio kodekso 2041 straipsnį (žr. šio sprendimo 31 punktą).
- 82 Toliau reikia grįžti, kaip tai daro Komisija, prie 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo.
- 83 Šio sprendimo 33 punkte minėto sprendimo 2 punkte *Consiglio di Stato* aprašo taikytiną teisinį pagrindą ir primena, kad Įstatymu Nr. 1822/1939 buvo reglamentuojamas valstybės kompetencijai priklausančių autobusų maršrutų koncesijos suteikimas privatiems ūkio subjektams, jeigu taip nebus konkuruojama su jau suteiktomis koncesijomis, ir leido ITM mokėti kilometrais grindžiamas subsidijas už sukūrimą ir darbo organizavimą.
- 84 Paskui *Consiglio di Stato* pažymi, kad Reglamente Nr. 1893/91 „buvo aiškiai atskirtos transporto paslaugos, susijusios su konkrečiu viešuoju interesu (t. y. „regioninės arba vietinės paslaugos“), ir transporto paslaugos, dėl kurių buvo galutinai panaikinti su viešąja paslauga susiję išpareigojimai

nepažeidžiant viešosios valdžios institucijų galimybės sudaryti viešųjų paslaugų sutartis siekiant užtikrinti pakankamą transporto paslaugų teikimą ir nepažeidžiant tam tikroms socialinėms grupėms suteiktų garantijų“.

- 85 Be to, *Consiglio di Stato* pažymi, kad „[Sprendime *Altmark*] Teisingumo Teismas priėmė sprendimą dėl valstybių narių transporto paslaugų srityje mokamų kompensacijų pobūdžio, kad jos nebūtų priskirtos prie valstybės pagalbos kategorijos“.
- 86 Tuo remdamasi *Consiglio di Stato* daro išvadą, kad „verslininkas, kuris viešojo transporto paslaugas teikia vykdydamas su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus <...>, turi teisę gauti kompensaciją už patiriamas sąnaudas“.
- 87 Paskui *Consiglio di Stato* nurodo, kad dėl tos priežasties „atsižvelgiant į nurodytus teisės aktus šiuo atveju reikia patikrinti, ar [ieškovė] turi teisę į numatytas kompensacijas“.
- 88 Kaip teisingai pažymi Komisija, išdėstyti *Consiglio di Stato* argumentai įrodo, kad ji išnagrinėjo ieškovės prašymo, kuriuo ši siekė gauti kompensaciją už tam tikrą su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymą, pagrįstumą.
- 89 Be to, paaiškinusi, kad „teisme pateiktas bendrovės prašymas pripažinti jos teisę į kompensaciją“ yra, priešingai, nei nusprendė Lacijaus TAR, priimtinas, *Consiglio di Stato* pažymėjo, kad „1969 m. birželio 26 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91“, 1 straipsnio 5 dalyje buvo aiškiai numatyta galimybė palikti arba nustatyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus dėl miesto, priemiesčių ir regioninio transporto paslaugų. Ji priduria, kad tokiu atveju už sąnaudas, patiriamas dėl sprendimo palikti arba nustatyti vienašališkus su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, valstybės narės privalo numatyti kompensaciją pagal Reglamento Nr. 1191/69 10, 11 ir 12 straipsniuose išdėstytus metodus, neatsižvelgdamos į šio reglamento 4 straipsnyje numatytus prašymus. *Consiglio di Stato* pažymi, kad „Italijos teisės aktų leidėjas ne tik nepasinaudojo šia galimybe, bet ir priimdamas Įstatymo Nr. 59/97 4 straipsnio 4 dalį ir Įstatyminio dekreto Nr. 422/97 nuostatas nustatė, kad viešosios paslaugos sutartys [turi] būti sudarytos įtraukiant pareigą mokėti kompensaciją už su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus“.
- 90 Priminusi, kad Reglamentas Nr. 1191/69 taikomas tiesiogiai, *Consiglio di Stato* toliau nurodo, kad „remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada <...>, jog negalima atmesti viešosios paslaugos teikėjo prašymo atlyginti realiai patirtas sąnaudas dėl viešosios paslaugos teikimo“.
- 91 *Consiglio di Stato* daro tokią išvadą:
- „Ieškiniui reikia pritarti <...> remiantis šiame sprendime išdėstytais motyvais ir dėl šios priežasties nustatyti, kad bendrovė ieškovė turi teisę gauti Reglamento (EEB) Nr. 1191/69 6, 10 ir 11 straipsniuose numatytą kompensaciją, kurios dydį, kaip įtvirtinta 1998 m. Įstatyminio dekreto Nr. 80 35 straipsnyje, turės nustatyti valdžios institucijos <...>, remdamosi patikimais suinteresuotosios šalies apskaitos duomenimis, kurie atskleidžia sąnaudų, priskiriamų prie su viešosios paslaugos įsipareigojimų vykdymu susijusios suinteresuotosios šalies veiklos dalies, ir atitinkamų pajamų skirtumą. Šiuo atveju negalima priimti ieškovės pateiktų prašymų dėl žalos atlyginimo dėl to, kad tik valdžios institucijai nustatčius dydį galbūt bus galima nustatyti likutinę žalą, kurios nepadengia tas dydis, o tą žalą suinteresuotoji bendrovė turės argumentuoti ir įrodyti. Pitarusi pagrindiniam prašymui, teisėjų kolegija nebeprivalo svarstyti subsidiariai pateikto ieškovės ieškinio dėl nepagrįsto praturtėjimo.“
- 92 Todėl *Consiglio di Stato* nurodo ministerijai <...> sumokėti sumas, kurios bus nustatytos remiantis 1998 m. Įstatyminio dekreto Nr. 80 35 straipsniu, per nurodytą terminą ir nustatyta tvarka“.

- 93 Remiantis šio sprendimo 33 punkte minėtu *Consiglio di Stato* sprendimu taip pat galima teigti, kad ji, pirmą, pripažino ieškovės teisę pasinaudoti Reglamento Nr. 1191/69 6, 10 ir 11 straipsniuose numatyta kompensacija už jai nustatytus su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus ir, antra, nurodė ITM kaip kompensaciją sumokėti ieškovei sumą, kuri turės būti nustatyta valdžios institucijų pagal Įstatyminio dekreto Nr. 80 35 straipsnį.
- 94 Įstatyminio dekreto Nr. 80/1998 35 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinis teismas priima sprendimus dėl prašymų atlyginti žalą ginčuose, dėl kurių jis turi išimtinę jurisdikciją. Šios nuostatos 2 dalyje nustatyta, kad administracinis teismas, naudojamas šia jurisdikcija, gali nustatyti kriterijus, kuriais remdamasi valdžios institucija turi siūlyti sumokėti sumą ieškovui per protingą terminą.
- 95 Vis dėlto, priešingai, nei teigia ieškovė, tik nuoroda į Įstatyminio dekreto Nr. 80/1998 35 straipsnį neleidžia daryti išvados, kad priemonė, apie kurią pranešta, buvo siekiama būtent atlyginti žalą, padarytą nacionalinės teisės aktais pažeidus Reglamentą Nr. 1191/69, kaip tai suprantama pagal 1976 m. sausio 22 d. Sprendimą *Russo* (60/75, Rink. EU:C:1976:9, 9 punktas).
- 96 Iš tiesų reikia pažymėti, kad remiantis šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo tekstu galima teigti, kad ji ne konstatavo, jog nacionalinės teisės aktai yra neteisėti atsižvelgiant į Reglamentą Nr. 1191/69, o paprasčiausiai netaikė šių teisės aktų, kad konstatuotų, jog teisės į kompensaciją egzistavimas pagrįstas minėtu reglamentu.
- 97 Taip pat reikia pažymėti, kad mokėjimas, kurį nurodyta atlikti ITM, turi būti išmokėtas kaip kompensacija, o jos dydis, kaip nustatyta pačiame sprendime, turi atitikti sąnaudas, kurių ieškovė patiria dėl jai nustatytų su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų.
- 98 Taip pat reikia pažymėti, kad *Consiglio di Stato* aiškiai atidėjo sprendimo dėl ieškovės pareikšto ieškinio dėl žalos atlyginimo priėmimą.
- 99 Tokiomis aplinkybėmis reikia nuspręsti, kad priemonė, apie kurią pranešta, buvo siekta ne atlyginti žalą dėl Reglamento Nr. 1191/69 pažeidimo, o taikant minėto reglamento nuostatas kompensuoti už sąnaudas, patirtas dėl nustatytų su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų.
- 100 Beje, tokį šio sprendimo 33 punkte minėto savo sprendimo aiškinimą *Consiglio di Stato* patvirtino 2011 m. balandžio 1 d. nutartyje, kurioje nurodė:
- „2010 m. Sprendime Nr. 1405, kurio motyvais remiasi teisėjų kolegija, pripažinta bendrovės *Simet* teisė gauti Reglamento (EEB) Nr. 1191/69 6, 10 ir 11 straipsniuose numatytą kompensaciją ir nustatyta, kad, remiantis 1998 m. Įstatyminio dekreto Nr. 80 35 straipsniu, jos dydį per 90 dienų turės nustatyti valdžios institucijos, remdamosi patikimais suinteresuotosios įmonės apskaitos duomenimis, kurie atskleidžia sąnaudų, priskiriamų prie su viešosios paslaugos išpareigojimų vykdymu susijusios suinteresuotosios įmonės veiklos dalies, ir atitinkamų pajamų skirtumą.“
- 101 Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškovės teiginys, jog Komisija padarė fakto klaidą, kai nusprendė, kad *Consiglio di Stato* nurodė ITM sumokėti jai kompensaciją pagal Reglamentą Nr. 1191/69, yra nepagrįstas.
- 102 Be kita ko, reikia pažymėti, kad jeigu priemonė, apie kurią pranešta, turėtų būti aiškinama, kaip teigia ieškovė, ne kaip kompensacija už su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų nustatymą, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1191/69, o kaip atlyginimas už žalą, padarytą dėl su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų nustatymo pažeidžiant šį reglamentą, ieškovė negalėtų tuo pačiu metu teigti, kad šio žalos atlyginimo buvo galima nekvalifikuoti kaip valstybės pagalbos pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį dėl vienintelės priežasties, kad ja buvo siekiama kompensuoti už su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų nustatymą, kaip tai suprantama pagal šį reglamentą.

- 103 Kadangi to nebuvo padaryta, kaip teisingai pažymėjo Komisija ginčijamo sprendimo 131–133 konstatuojamosiose dalyse, tokiu atveju konstatavimas, kad mokėjimas, kurį reikia atlikti kaip kompensaciją, yra ne kompensacija, o žalos atlyginimas, leistų apeiti SESV 107 ir 108 straipsnių taikymą.
- 104 Tačiau reikia konstatuoti, kad šiuo atveju ieškovė nepateikė jokio argumento, kuriuo galėtų paneigti išvadą, kad priemonė, apie kurią pranešta, sudaryta iš elementų, kurie yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, todėl ieškovės teiginys, kad priemonė, apie kurią pranešta, yra ne kompensacija, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1191/69, o atlyginimas už žalą, padarytą pažeidus šį reglamentą, bet kuriuo atveju būtų nereikšmingas.
- 105 Todėl ieškinio pirmojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti.
- Dėl ieškinio pirmojo pagrindo antros dalies, susijusios su akivaizdžia vertinimo klaida ar tyrimo neatlikimu, kiek tai susiję su taikytinos nacionalinės teisės suderinamumu su Sąjungos teise
- 106 Ieškovė iš esmės pateikia du kaltinimus Komisijai.
- 107 Pirma, ieškovė kaltina Komisiją, kad ši savo iniciatyva neišnagrinėjo nacionalinės teisės suderinamumo su Sąjungos teise. Pasak ieškovės, jeigu Komisija būtų išnagrinėjusi šį klausimą, būtų supratusi, pirma, kad nacionalinės teisės aktai prieštarauja Sąjungos teisei, ir, antra, kad būtent dėl šios priežasties *Consiglio di Stato* netaikė nacionalinės teisės akto ir nurodė ITM sumokėti jai kompensaciją.
- 108 Antra, ieškovė kaltina Komisiją, kad ginčijamame sprendime ši nusprendė, kad pagal nacionalinės teisės aktus jai nebuvo nustatyti su viešąja paslauga susiję išpareigojimai pažeidžiant Reglamentą Nr. 1191/69.
- 109 Komisija teigia, kad ieškinio pirmojo pagrindo antra dalis yra nepriimtina remiantis 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalimi, nes ieškovės kaltinimai nesusiję su ieškinio pirmojo pagrindo pavadinimu, o ieškovė tai ginčija.
- 110 Be to, Komisija ginčija prie dubliko ieškovės pridėtų dokumentų jos pirmajam kaltinimui pagrįsti priimtinumą. Tai Italijos teisės aktai, konkrečiai kalbant, Įstatymas Nr. 1822/1939, Įstatymas Nr. 32/2005 ir Įstatymas Nr. 877/86, kuriuos ieškovė pateikė siekdama įrodyti, kad Italijos teisės aktai prieštarauja Reglamentui Nr. 1191/69. Komisija teigia, pirma, kad pateikiant šiuos dokumentus nesiekama atsakyti į atsiliepime į ieškinį išdėstytus argumentus, ir, antra, kad ieškovė galėjo šių dokumentų pateikti ieškinyje. Tokiomis aplinkybėmis Komisija mano, kad, nesant jokio šių naujų įrodymų pateikimo vėlavimo pateisinimo, jie turėtų būti pripažinti nepriimtinais.
- 111 Be to, Komisija ginčija ieškovės kaltinimų pagrįstumą.
- 112 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pirmasis ieškovės kaltinimas grindžiamas trimis argumentais, kuriuos galima aiškiai atskirti. Pirmasis argumentas susijęs su tuo, kad Komisija turėjo savo iniciatyva išnagrinėti nacionalinės teisės suderinamumą su Sąjungos teise. Jis siejamas su pareigos atlikti tyrimą pažeidimu. Antrasis ir trečiasis argumentai atitinkamai susiję su tuo, kad nacionalinės teisės aktas prieštarauja Sąjungos teisei ir kad būtent dėl šios priežasties *Consiglio di Stato* netaikė nacionalinės teisės akto ir nurodė ITM sumokėti jai kompensaciją. Jie susiję su tariamomis Komisijos vertinimo klaidomis.
- 113 Antrasis kaltinimas, kuriame ieškovė kaltina Komisiją, kad ši nusprendė, jog pagal nacionalinės teisės aktus jai nebuvo nustatyti su viešąja paslauga susiję išpareigojimai pažeidžiant Reglamentą Nr. 1191/69, taip pat be didelių sunkumų gali būti susietas su akivaizdžia vertinimo klaida.

- 114 Be to, reikia konstatuoti, kad, nepaisant ieškovės kaltinimų formuluočių, Komisijai pavyko pakankamai gerai juos suprasti, kad atsiliepiame į ieškinį galėtų iš esmės į juos atsakyti. Darytina išvada, kad pagal 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalį Komisijos iškeltas nepriimtino pagrindas turi būti atmestas.
- 115 Todėl reikia išnagrinėti ieškovės kaltinimų pagrįstumą.
- 116 Kiek tai susiję su pirmuoju kaltinimu, iš karto reikia kaip nepagrįstus atmesti ieškovės argumentus, kad nacionalinės teisės aktai prieštarauja Sąjungos teisei ir kad būtent dėl šios priežasties *Consiglio di Stato* nurodė ITM išmokėti kompensaciją ieškovei, nes šie argumentai yra tik teiginio, kuris buvo atmestas nagrinėjant ieškinio pirmojo pagrindo pirmą dalį, pakartojimas.
- 117 Be to, taip pat kaip nepagrįstą reikia atmesti ieškovės argumentą, kad Komisija turėjo savo iniciatyva išnagrinėti nacionalinės teisės akto suderinamumą su Sąjungos teise. Iš tiesų reikia priminti, kad, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, negalima Komisijos kaltinti dėl to, kad ji neatsižvelgė į galimas faktines ar teises aplinkybes, kurios galėjo būti, bet nebuvo jai nurodytos per administracinę procedūrą, nes Komisija neprivalo savo iniciatyva ir remdamasi spėjimais nustatyti, kokios aplinkybės galėjo būti jai nurodytos (1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink., EU:C:1998:154, 60 punktas ir 2011 m. vasario 3 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, T-3/09, Rink., EU:T:2011:27, 84 punktas).
- 118 Tačiau reikia konstatuoti, kad ieškovė neginčija Komisijos tvirtinimo, kad per administracinę procedūrą, per kurią dalyvavo kaip suinteresuotoji trečioji šalis, ji neišskėlė klausimo dėl nacionalinės teisės aktų suderinamumo su Reglamentu Nr. 1191/69. Todėl pirmąjį ieškovės kaltinimą reikia atmesti kaip nepagrįstą, nesant reikalo priimti sprendimo dėl dubliko C1, C3 ir C4 priedų priimtino.
- 119 Dėl antrojo kaltinimo reikia pasakyti, kad dėl to, jog, priešingai nei pirmasis kaltinimas, kuris tiesiogiai susijęs su ieškinio pirmojo pagrindo pirma dalimi, šis kaltinimas susijęs su akivaizdžia vertinimo klaida dėl Reglamento Nr. 1191/69 taikymo, Bendrasis Teismas mano, kad jį vertėtų išnagrinėti kartu su kitais ieškinio ketvirtajame pagrindu, kuris susijęs būtent su tokiomis vertinimo klaidomis, pateiktais kaltinimais.
- 120 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus reikia atmesti pirmojo ieškinio pagrindo pirmą dalį ir atitinkamai visą pirmąjį ieškinio pagrindą, išskyrus antros dalies antrąjį kaltinimą, kuris bus išnagrinėtas kartu su ketvirtuoju pagrindu.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su principų dėl asmenų patirtos žalos atlyginimo pažeidimu valstybei narei pažeidus Sąjungos teisę

- 121 Ieškovė teigia, kad *Consiglio di Stato* konstatavo, jog koncesijomis, kurios jai buvo suteikiamos kiekvienais metais, buvo pažeista jos teisė gauti kompensaciją pagal Reglamentą Nr. 1191/69, o įsigaliojus Reglamentui Nr. 1893/91 – teisė užsiimti verslu be su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų. Todėl *Consiglio di Stato* priteisė iš ITM atlyginti žalą remiantis principais, kurie reglamentuoja valstybės narės atsakomybę už žalą, padarytą priimant Sąjungos teisei prieštaraujančius administracinius aktus, ir nurodė teisingai nustatyti žalos atlyginimo dydį remiantis Reglamente Nr. 1191/69 nurodytais kriterijais, taikomais nustatant kompensaciją už su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, neatmetant galimybės juos adaptuoti atsižvelgiant į konkrečią ieškovės padėtį. Be to, *Consiglio di Stato* aiškiai pabrėžė, kad jei bus įrodyta, jog padaryta didesnė žala, nei bus nustatyta remiantis šiame reglamente nustatytais kriterijais, ji turės būti atlyginta atskirai. Iš tikrųjų, pasak ieškovės, žala gali būti didesnė arba mažesnė už kompensacinę priemonę, kuri turi būti taikoma įmonei pagal Reglamentą Nr. 1191/69. Tuo remiantis darytina išvada, kad priemonę, apie kurią

pranešta, kvalifikuodama kaip valstybės pagalbą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį Komisija pažeidė teismų praktikoje nustatytus principus, kuriais reglamentuojamas asmenų patirtos žalos atlyginimas valstybei narei pažeidus Sąjungos teisę.

122 Grįsdama šį teiginį, ieškovė tvirtina, kad ginčijamame sprendime Komisijos konstatuotas šio sprendimo 45 punkte minėtame Sprendime *Altmark* (EU:C:2003:415) nustatytų kriterijų nesilaikymas šioje byloje yra nereikšmingas, nes tas sprendimas taikomas atvejams, kai su viešąja paslauga susiję išpareigojimai gali būti nustatyti privalomai, nors ieškovei tokie išpareigojimai nebebuvo nustatomi nuo 1992 m. Kiek tai susiję su ankstesniu laikotarpiu, šių kriterijų nesilaikymas patvirtina aktų, kuriais ITM suteikė metines koncesijas, neteisėtumą. Taip pat, pasak ieškovės, pareigos atskirti sąskaitas nesilaikymas neturi reikšmės, nes po 1992 m. ieškovė neprivalėjo atskirti sąskaitų, kadangi nuo tų metų jai nebegalėjo būti nustatomi su viešąja paslauga susiję išpareigojimai. Bet kuriuo atveju Reglamente Nr. 1191/69 nustatyta tik pareiga įmonės sąskaitose atskirti viešuosius išteklius nuo privačiųjų išteklių, kad būtų išvengta subsidijų dubliavimo, tačiau kadangi ieškovė negavo jokios kompensacijos, ji neturėjo atskirti sąskaitų.

123 Komisija ginčija ieškovės argumentus ir prašo atmesti ieškinį.

124 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad šis pagrindas grindžiamas prielaida, kad *Consiglio di Stato* šiuo atveju nurodė valdžios institucijai atlyginti ieškovei žalą, kurią ši patyrė dėl su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų nustatymo pažeidžiant Reglamentą Nr. 1191/69. Tačiau, kaip konstatuota nagrinėjant ieškinio pirmojo pagrindo pirmą dalį, remiantis šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo aiškinimu galima teigti, kad ši prielaida yra klaidinga, nes *Consiglio di Stato* nekonstatavo, jog nacionalinės teisės aktai yra neteisėti, tačiau pripažino ieškovės teisę pasinaudoti kompensacija Reglamento Nr. 1191/69 6, 10 ir 11 straipsnių pagrindu dėl su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų, kurie jai buvo nustatyti, ir nurodė ITM kaip kompensaciją sumokėti skirtumą tarp su šių išpareigojimų vykdymu susijusių sąnaudų ir pajamų.

125 Todėl šio ieškinio antrąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą, nesant reikalo nagrinėti ieškovės argumentų dėl galbūt klaidingo šio sprendimo 45 punkte minėto Sprendimo *Altmark* (EU:C:2003:415) taikymo ir Reglamente Nr. 1191/69 nustatytos pareigos atskirti sąskaitas pagrįstumo.

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, susijusio su pareigos motyvuoti pažeidimu

126 Ieškinio trečiajame pagrinde ieškovė vėl gina teiginį, kad *Consiglio di Stato* nurodė ITM išmokėti žalos atlyginimą dėl to, kad su viešąja paslauga susiję išpareigojimai nustatyti pažeidžiant Reglamentą Nr. 1191/69. Tačiau, be šių teiginių, ji pateikia įvairių argumentų ir kaltinimų, iš kurių vieni susiję su pareigos motyvuoti pažeidimu arba tyrimo neatlikimu, o kiti – su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, kiek tai susiję su Reglamento Nr. 1191/69 taikymu.

127 Siekiant aiškumo, kaltinimai dėl įtariamų akivaizdžių vertinimo klaidų taikant Reglamentą Nr. 1191/69 bus nagrinėjami nagrinėjant ieškinio ketvirtąjį pagrindą kaip ir kaltinimai, kuriuos ieškovė iškėlė ieškinio pirmojo pagrindo antroje dalyje.

128 Be to, kadangi jau buvo atsakyta į ieškovės argumentus dėl įtarios fakto klaidos, susijusios su šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimo aiškinimu nagrinėjant šio ieškinio pirmojo pagrindo pirmą dalį, Bendrasis Teismas, nagrinėdamas šį pagrindą, išnagrinės tik tuos ieškovės kaltinimus, kurie susiję su pareigos motyvuoti pažeidimu.

129 Visų pirma reikia priminti, kad SESV 296 straipsnyje reikalaujamas motyvavimas turi atitikti nagrinėjamo teisės akto pobūdį bei aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti institucijos, kuri priėmė šį teisės aktą, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti jo priėmimo pagrindimą, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę. Taigi reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas

atsižvelgiant į bylos aplinkybes, būtent akto turinį, pateiktų motyvų pobūdį ir akto adresatų ar kitų tiesiogiai ir konkrečiai su tuo aktu susijusių asmenų suinteresuotumą gauti paaiškinimus. Nurodant motyvus, nereikalaujama tiksliai nurodyti visų reikšmingų faktinių ir teisinių aplinkybių, nes nustatant, ar akto motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti atsižvelgiama ne tik į jo tekstą, bet ir į priėmimo aplinkybes ir visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas (šio sprendimo 117 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, EU:C:1998:154, 63 punktas; 2004 m. birželio 22 d. Sprendimo *Portugalija / Komisija*, C-42/01, Rink., EU:C:2004:379, 66 punktas ir 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Nuova Agricast*, C-390/06, Rink., EU:C:2008:224, 79 punktas).

130 Be to, tikrindamas, ar buvo laikytasi pareigos motyvuoti, Bendrasis Teismas nenagrinėja Komisijos motyvų, pateiktų grindžiant savo sprendimą, teisėtumo. Darytina išvada, kad ieškinio pagrinde dėl motyvavimo nebuvimo ar stokos pateikti kaltinimai ir argumentai, kuriais siekiama užginčyti skundžiamo sprendimo pagrįstumą, yra neveiksmingi ir nesvarbūs (2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Corsica Ferries France / Komisija*, T-349/03, Rink. p. II-221, 58 ir 59 punktai).

131 Atsižvelgiant būtent į šiuos principus reikia įvertinti, ar Komisija šioje byloje laikėsi pareigos motyvuoti.

– Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad Komisija nepaaiškino priežasčių, dėl kurių teigė, kad ieškovės sąskaitos yra nepatikimos

132 Ieškovė kaltina Komisiją iš esmės dėl to, kad ši ginčijamame sprendime nepaaiškino, kodėl mano, jog jos sąskaitos yra nepatikimos, ir pritaria *Consiglio di Stato* paskirtos ekspertų kolegijos mažumos ataskaitos teiginiui, tačiau neatsako į šios kolegijos daugumos ataskaitos argumentus. Ji taip pat kaltina Komisiją, kad ši pati neišnagrinėjo jos sąskaitų.

133 Komisija neigia ieškovės argumentus ir prašo atmesti ieškinio trečiojo pagrindo pirmą dalį.

134 Šiuo klausimu reikia iš karto pažymėti, kad ieškovės kaltinimas, kad Komisija netikrino jos apskaitos, neturi nieko bendra su pareigos motyvuoti, kurios apimtis priminta šio sprendimo 129 punkte, tačiau kuri labiau susijusi su bylos neišnagrinėjimu, pažeidimu.

135 Taip pat reikia pažymėti, kad remiantis ginčijamu sprendimu ir, priešingai, nei teigia ieškovė, galima teigti, kad Komisijai nekilo abejonių dėl ieškovės apskaitos patikimumo visu nagrinėjamu laikotarpiu.

136 Ginčijamo sprendimo 115 konstatuojamojoje dalyje Komisija primena Teisingumo Teismo nustatytą principą byloje, kurioje priimtas 2009 m. gegužės 7 d. Sprendimas *Antrop ir kt.* (C-504/07, Rink., EU:C:2009:290); pagal šį principą Reglamento Nr. 1191/69 10 straipsnyje nustatyti reikalavimai netenkinami, jeigu „neįmanoma nustatyti, remiantis patikimais [bendrovės] apskaitos duomenimis, skirtumo tarp išlaidų, priskirtinų [jos] veiklos daliai zonose, kur [ji] atitinkamai naudoja koncesiją, ir atitinkamų pajamų, ir todėl negalima apskaiciuoti sąnaudų, kurios atsiranda [šiai įmonei] įgyvendinant su viešąja paslauga susijusius įpareigojimus“.

137 Ginčijamo sprendimo 117 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo:

„Nagrinėjamu atveju *Simet* netaikė veiksmingos apskaitos atskyrimo sistemos įvairioms paslaugoms, kurias teikė iki 2002 m. Be to, galima abejoti ir dėl 2002 m. ir 2003 m., taikant apskaitos atskyrimo sistemą, vykdytos analitinės apskaitos patikimumo, atsižvelgiant į tai, kad nėra įrodyta, jog bendrovės valdymo organai naudojo šią analitinę apskaitą savo veiklai kontroliuoti. Todėl nesilaikyti 10 straipsnio nuostatų.“

138 To paties sprendimo 127 ir 128 konstatuojamosiose dalyse Komisija pakartojo tuos pačius argumentus nagrinėdama priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumą su Reglamentu Nr. 1370/2007 ir nurodė:

„<...> Minėto reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tuo atveju, kai viešųjų paslaugų sutartys sudaromos tiesiogiai, kompensacija turi atitikti Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 ir jo priedo nuostatas, siekiant užtikrinti, kad kompensacija neviršytų viešosios paslaugos įpareigojimui įvykdyti būtinos sumos. Be kita ko, minėtame priede reikalaujama, kad būtų taikoma apskaitos atskyrimo sistema (5 punktas), ir patikslinama didžiausios kompensacijos sumos nustatymo tvarka.

115 konstatuojamojoje dalyje pabrėžta, kad didžiąją laikotarpio (1987–2001 m.), apie kurį turi būti pranešta, dalį *Simet* netaikė veiksmingos apskaitos atskyrimo sistemos, be to, galima abejoti ir dėl analitinės apskaitos patikimumo. Todėl neįmanoma įrodyti, kad galiausiai suteikus bet kokio dydžio kompensaciją nebus viršyta suma, atitinkanti grynąjį finansinį rezultatą, lygų viešųjų paslaugų įsipareigojimų vykdymo teigiamo ar neigiamo poveikio viešųjų paslaugų operatoriaus pajamoms ir sąnaudoms sumai (priedo 2 punktas).“

139 Remiantis šiomis konstatuojamosiomis dalimis galima daryti išvadą, kad, išskyrus 2002 ir 2003 finansinius metus, Komisija nereiškė abejonių dėl ieškovės apskaitos patikimumo, o tik konstatavo, kad realiai neatskyrus sąskaitų negalima atmesti galimybės, kad kyla pavojus skirti pernelyg didelę kompensaciją, kuri numatyta Reglamento Nr. 1191/69 10 straipsnyje ir Reglamento Nr. 1370/2007 6 straipsnio 1 dalyje, todėl, kiek tai susiję su laikotarpiu nuo 1987 m. iki 2001 m., ieškovės kaltinimas neatitinka faktinių aplinkybių.

140 Beje, kiek tai susiję su abejonėmis dėl 2002 ir 2003 finansinių metų analitinės apskaitos patikimumo, reikia konstatuoti, kad Komisija pažymėjo, jog tokių abejonių kyla nesant įrodymo, kad ieškovės valdymo organai realiai naudojosi minėta apskaita dėl įmonės kontrolės, todėl ieškovė galėjo suprasti Komisijos argumentus šiuo klausimu.

141 Taigi reikia atmesti visą šį kaltinimą.

– Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad ginčijamame sprendime Komisija nepaaiškino, kodėl, jos nuomone, gražos rodiklis, viršijantis pasikeitimo sandorių normą 100 bazinių punktų, bendrai nėra laikomas tinkama orientacine norma skaičiuojant pagrįstą pelną

142 Ieškovė kaltina Komisiją, kad ši, nepateikdama kitų motyvų, tvirtino, jog gražos rodiklis, viršijantis pasikeitimo sandorių normą 100 bazinių punktų, bendrai nėra laikomas tinkama orientacine norma skaičiuojant pagrįstą pelną.

143 Komisija ginčija ieškovės argumentus ir prašo atmesti ieškinio trečiojo pagrindo pirmą dalį.

144 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ieškovės nurodomas teiginys dėl jos kiekvienais metais organizuojant darbą tarpregioniniuose maršrutuose investuotam kapitalui taikomo gražos rodiklio pateiktas ginčijamo sprendimo 129 konstatuojamojoje dalyje, kuri išdėstyta toje sprendimo dalyje, kur kalbama apie priemonės, apie kurią pranešta, suderinamumą su Reglamentu Nr. 1370/2007.

145 Ginčijamo sprendimo 129 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Be to, kadangi iš anksto nenustatyti kompensacijos parametrai, bet koks išlaidų paskirstymas turi būti neišvengiamai atliekamas taikant *ex post* principą, remiantis nepagrįstomis prielaidomis, kaip yra, pavyzdžiui, pradinėje ir daugumos ataskaitose. Vis dėlto Komisija negali sutikti su daugumos ataskaitos prielaidomis, pagal kurias kiekviena įmonės teikta paslauga turėtų neišvengiamai atitikti tą pačią išlaidų ir pajamų proporciją tam tikrais metais. Be to, atsižvelgdama į tai, kad taikant skaičiavimą *ex post* teikiant paslaugą patirtos išlaidos, be abejonės, bus visiškai kompensuotos, Komisija laikosi nuomonės,

kad pradinėje ir daugumos ataskaitose naudotas nuosavo kapitalo grąžos rodiklis, viršijantis atitinkamą pasikeitimo sandorių normą 100 bazinių punktų, bendrai nėra laikomas tinkama orientacine norma skaičiuojant pagrįstą pelną.“

- 146 Remiantis 129 konstatuojamąja dalimi, darytina išvada, kad teiginį, jog daugumos ataskaitoje siūlomas grąžos rodiklis paprastai nelaikomas tinkamu skaičiuojant pagrįstą pelną, Komisija pagrindė aplinkybe, kad kompensacijos dydžio skaičiavimas *ex post* visada baigsis visų sąnaudų, patirtų teikiant paslaugą, kuriai taikomas su viešąja paslauga susijęs išipareigojimas, kompensavimu. Taigi Komisija pateikė savo teiginio pagrindimą ir taip laikėsi pareigos motyvuoti.
- 147 Į klausimą, ar šis pagrindimas yra tinkamas (ieškovė, be kita ko, jį ginčija), turi būti atsakyta vertinant ginčijamo sprendimo pagrįstumą. Taigi, atsižvelgiant į šio sprendimo 130 punkte nurodytą teismų praktiką, šiuo klausimu ieškovės pateikti argumentai turi būti pripažinti neveiksmingais ir nesvarbiais nagrinėjant pagrindą dėl pareigos motyvuoti pažeidimo.
- 148 Todėl ieškinio trečiajame pagrinde pateiktą antrąjį kaltinimą reikia atmesti kaip nepagrįstą.
- 149 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus ieškinio trečiąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl ieškinio ketvirtojo pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes taikydama Reglamentą Nr. 1191/69 Komisija padarė daug akivaizdžių vertinimo klaidų

- 150 Ieškinyje ieškovė Komisijai pateikia kelis kaltinimus dėl akivaizdžių vertinimo klaidų taikant Reglamentą Nr. 1191/69, kurias iš esmės galima sujungti į vieną pagrindą dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimo.
- 151 Ieškovė kaltina Komisiją, kad ši nusprendė, jog, neatskyrus sąskaitų, priemonė, apie kurią pranešta, neišvengiamai susiduria su pernelyg didelės kompensacijos rizika, todėl neatitinka Reglamente Nr. 1191/69 nustatytos bendros kompensavimo tvarkos. Šiuo klausimu ieškovė teigia, kad iki 1992 m. ji neprivalėjo atskirti sąskaitų, nes negaudavo kompensacijų, o nuo 1992 m. negalėjo būti įpareigota atskirti sąskaitas, nes nebebuvo galima jai vienašališkai nustatyti su viešąja paslauga susijusių išipareigojimų. Ji teigia, kad, esant šioms sąlygoms, šio sprendimo 136 punkte minėtas Sprendimas *Antrop ir kt.* (EU:C:2009:290) jai netaikytinas. Be to, pasak ieškovės, daugumos ataskaitoje pasiūlytas skaičiavimo metodas sudaro sąlygas išvengti bet kokio pernelyg didelės kompensacijos skyrimo pavojaus, nes jis grindžiamas sąnaudų, patirtų vykdant su viešąja paslauga susijusius išipareigojimus, atkūrimu *ex post*.

– Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog ieškovei nebuvo nustatyti su viešąja paslauga susiję išipareigojimai, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1191/69.

- 152 Ieškovė iš esmės kaltina Komisiją, kad ši nusprendė, kad jai nebuvo nustatyti su viešąja paslauga susiję išipareigojimai, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1191/69.
- 153 Komisija ginčija šį kaltinimą.

- 154 Reikia pažymėti, kad šis kaltinimas susijęs su pagrindiniu šios bylos klausimu. Būtina konstatuoti, kad nors šio sprendimo 33 punkte minėtame sprendime *Consiglio di Stato* nusprendė, jog ieškovė turi teisę pretenduoti į kompensaciją pagal Reglamento Nr. 1191/69 6, 10 ir 11 straipsnius, ji aiškiai nenurodė, kuo grindžiamas pasinaudojimas šia teise ieškovės naudai. Iš tikrųjų ji tik nurodė, kad tokios teisės negalima netaikyti viešosios paslaugos teikėjams, atsižvelgiant į jų patiriamas sąnaudas teikiant šią paslaugą.

- 155 Ieškovė teigia, kad *Consiglio di Stato* taip padarė logišką išvadą remdamasi tuo, kad nacionalinės teisės aktais organizuojant reguliaraus keleivių vežimo keliais veiklą kaip viešąją paslaugą, kurią teikti pavedama privačioms įmonėms valstybės nustatytais sąlygomis, šioms įmonėms, įskaitant ieškovę, neišvengiamai nustatomi išpareigojimai, kuriems taikoma su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų sąvoka, ir taip pažeidžiamas Reglamentas Nr. 1191/69, kuriuo valstybės narės įpareigojamos būtent panaikinti tokius išpareigojimus.
- 156 Vis dėlto ieškovės teiginys yra neįtikinamas dėl šių priežasčių.
- 157 Pirma, dėl išpareigojimų, kurie ieškovei buvo nustatyti pagal sprendimus dėl metinių koncesijų nuo 1987 m. iki 1992 m. birželio 30 d., kai bylos aplinkybėms buvo taikomas pradinės redakcijos Reglamentas Nr. 1191/69, reikia priminti, kad, remiantis šio reglamento 1 straipsnio 1 ir 2 dalimis, išpareigojimai, kuriuos valstybės narės iš principo turėjo panaikinti, buvo išpareigojimai, kuriems taikoma tame reglamente apibrėžtų su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų, nustatytų vežimo geležinkeliais, keliais ir laivais srityje, sąvoka.
- 158 Tačiau visų pirma reikia pažymėti, kad tarifų už keleivį nustatymas sprendimuose dėl metinių koncesijų ir pareiga pateikti kainų lenteles, kad jas iš anksto patvirtintų ITM vietos biuras, negali būti aiškinami kaip išpareigojimai dėl tarifų, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1191/69 2 straipsnio 5 dalį.
- 159 Iš tiesų, kaip nustatyta teismų praktikoje, išpareigojimui dėl tarifų būdingas ne tik vežimo tarifų nustatymas ar patvirtinimas valdžios institucijose, bet ir dvilypė sąlyga, kuri yra kumuliacinė, neatsižvelgiant į tai, ar kalbama apie „ypatingas“ tarifines priemones, kurios svarbios apibrėžtomis keleivių ar prekių kategorijoms, ar apie apibrėžtus ryšius, kurie, be to, dar prieštarauja įmonės komerciniams interesams. Šis aiškinimas pagrįstas 2 straipsnio 5 dalies antra pastraipa, kurioje pažymėta, kad išpareigojimais dėl tarifų nelaikomos „kainų politikos bendrosios priemonės“ ir „priemonės, kurių imamasi apskritai dėl transporto įkainių ir sąlygų, atsižvelgiant į transporto rinkos arba jos dalies organizavimą [priemonės vežimo kainų ir bendrųjų sąlygų srityje su tikslu organizuoti transporto rinką ar jos dalį].“ Taigi darytina išvada, kad įstatyme nustatytas bendro pobūdžio išpareigojimas, pagal kurį valdžios institucija turi patvirtinti vežimo tarifus, negali pats savaime būti laikomas „išpareigojimo dėl tarifų“ sudedamąja dalimi, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1191/69 2 straipsnio 5 dalį (1973 m. lapkričio 27 d. Sprendimas *Nederlandse Spoorwegen*, 36/73, Rink., EU:C:1973:130, 11–13 punktai).
- 160 Tačiau reikia konstatuoti, kad nors ieškovė teigia, kad tarifų nustatymas prieštarauja jos komerciniams interesams, nes autobuso bilieto kaina negali viršyti Italijos geležinkelio antros klasės vietų bilieto kainų, ji neteigia ir *a fortiori* neįrodo, kad tarifų nustatymas sprendimuose dėl metinių koncesijų buvo taikomas apibrėžtomis keleivių ar prekių kategorijoms ar apibrėžtiems santykiams.
- 161 Paskui, kad tam tikri sprendimuose dėl metinių koncesijų nustatyti išpareigojimai dėl linijų nustatymo, kiek tai susiję su paskirties vieta ir maršruto parinkimu, reisų skaičiumi ir dažniu, kelionės laiku, pranešimu nedelsiant apie bet kokius paslaugos teikimo stabdymus, nutraukimus ar pasikeitimus, išankstiniu vietos ITM biuro leidimu pirkti paslaugai teikti skirtas transporto priemones arba kitiems tikslams panaudoti paslaugai teikti skirtas transporto priemones, bilietų keleiviams, prekėms ir žemės ūkio siuntoms vežti ir saugoti penkerius metus išdavimu, su vietos ITM biuro pareigūnu atliekamu ieškovės apskaitos tikrinimu ir įstatyme nustatyta pareiga nemokamai vežti siuntas pašto administracijos sąskaita, galėtų būti laikomi „išpareigojimais organizuoti darbą“ arba „išpareigojimu vežti“, kaip tai suprantama atitinkamai pagal Reglamento Nr. 1191/69 2 straipsnio 3 dalį ir to paties reglamento 2 straipsnio 4 dalį, reikia konstatuoti, kad Italijos teisės aktuose nustatyta sistema leidžia ieškovei prašyti atnaujinti sprendimus dėl metinių koncesijų arba to nedaryti, jeigu ji mano, kad su viešąja paslauga susiję išpareigojimai, kurie buvo taikomi organizuojant darbą tarpregioniniame maršrute, jai nebetinka.

- 162 Darytina išvada, kad tokie išpareigojimai nėra valstybės vienašališkai nustatyti išpareigojimai siekiant užtikrinti deramą vežimo paslaugą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1191/69 1 straipsnį.
- 163 Kaip pažymi Komisija, atrodo, kad ieškovė šiuo atveju painioja valdžios institucijos vienašališką su viešąja paslauga susijusio išpareigojimo nustatymą, dėl kurio pagal Reglamentą Nr. 1191/69 turi būti mokama kompensacija pagal šio reglamento 10–13 straipsniuose nustatytą bendrą kompensavimo tvarką, su savanorišku dalyvavimu sutartinio tipo santykiuose dėl tam tikrų transporto paslaugų teikimo, kurie, žinoma, apibrėžti atsižvelgiant į bendrąjį interesą, o tokiu atveju Reglamente Nr. 1191/69 nenustatyta jokia pareiga kompensuoti.
- 164 Be to, šiuo klausimu pateikti ieškovės argumentai yra neįtikinami. Iš tiesų ieškovė teigia, kad remiantis nacionalinės teisės aktais ji galėjo tik pateikti prašymą dėl koncesijos pagal valdžios institucijos iš anksto nustatytus viešojo intereso kriterijus. Taigi, pasak ieškovės, vienintelis dalykas, dėl kurio ji galėjo priimti sprendimą, buvo imtis arba nesiimti keleivių vežimo tarpregioniniais maršrutais veiklos.
- 165 Tačiau svarbu priminti, kad, remiantis Reglamento Nr. 1191/69 4 straipsnio 1 dalimi, transporto įmonės valstybių narių kompetentingoms institucijoms turi pateikti prašymus visiškai arba iš dalies panaikinti bet kuri su viešąja paslauga susijusį išpareigojimą, jeigu dėl tokio išpareigojimo jos patiria ekonominių nuostolių. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „transporto įmonės gali siūlyti naudojamas transporto rūšis keisti kitomis transporto rūšimis“. Tačiau, kaip ginčijamame sprendime pažymėjo Komisija ieškovei neprieštaraujant, pastaroji niekada nebuvo pateikusi tokio prašymo. Ši aplinkybė įrodo, kad ieškovė savanoriškai ir sistemingai prisiėmė specifikacijose numatytus ir sprendimuose dėl metinių koncesijų nustatytus išpareigojimus.
- 166 Pasak ieškovės, remiantis nacionalinės teisės aktais, pirma, pareiškėjas turi aiškiai ir išsamiai nurodyti visuomenei naudingus poreikius, kurių ankstesnis koncesininkas netenkino, ir išpareigoti juos tenkinti, antra, skirdama metines koncesijas ITM pirmenybę teikė įmonėms, kurios „įrodo, kad prisiima kitas sąnaudas dėl vietinių interesų darbų ar paslaugų, susijusių su transporto paslaugomis, ir kad turi galimybę tokias sąnaudas prisiimti“ ir, trečia, nuo 1994 m. koncesija buvo suteikiama po viešų suinteresuotųjų šalių diskusijų, per kurias reikėjo patvirtinti „faktinį viešojo intereso egzistavimą“. Tačiau šiais duomenimis negalima paneigti teiginio, kad ieškovė savanoriškai priėmė specifikacijose numatytus su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus ir niekada neprašė panaikinti ar pakeisti tų išpareigojimų, nors pagal reglamentą tai buvo jai leidžiama.
- 167 Ieškovės argumentas, kad apie su viešąja paslauga susijusių išpareigojimų nustatymą, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1191/69, taip pat galima spręsti iš to, kad praeityje ji už tai buvo gavusi kompensacijas pagal Įstatymą Nr. 877/86, taip pat neįtikina. Iš tikrųjų ieškovė neįrodo, kad aptariamo įstatymo tikslas buvo numatyti kompensaciją už vienašališkai transporto įmonėms nustatytus su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus pagal Reglamentą Nr. 1191/69. Beje, tame įstatyme nustatytas kriterijus pagalbai apskaičiuoti, t. y. nuvažiuotų kilometrų skaičius, neleidžia tokios pagalbos prilyginti kompensacijai pagal Reglamentą Nr. 1191/69, nes pastarajame numatyta specifinė kompensacijos už transporto įmonėms nustatytus su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus dydžio apskaičiavimo tvarka.
- 168 Galiausiai reikia priminti, kad remiantis Reglamento Nr. 1191/69 2 straipsnio 1 dalimi su viešąja paslauga susiję išpareigojimai „reiškia tuos išpareigojimus, kurių aptariama transporto įmonė, atsižvelgdama į savo komercinius interesus, neprisiimtų arba neprisiimtų tokiu mastu ar tokiomis pačiomis sąlygomis“. Tačiau sunku pripažinti, kad, nepaisydama išpareigojimų organizuoti darbą ir vežti, kurie numatyti specifikacijose ir išdėstyti sprendimuose dėl metinių koncesijų, ieškovė galėjo prašyti atnaujinti įvairias koncesijas neturėdama komercinio suinteresuotumo.
- 169 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ieškovė tik teigia, kad sprendimuose dėl metinių koncesijų nurodyti išpareigojimai pažeidė jos ekonominio vystymosi laisvę, o tai įrodo keli ITM atsisakymai tenkinti jos prašymus dėl maršrutų ir tvarkaraščių keitimo. Tačiau, viena vertus, remiantis ieškovės pateiktais

duomenimis šiam teiginiui pagrįsti darytina išvada, kad prašymai pakeisti susiję ne su ieškovei jau suteiktais ir jos eksploatuojamais maršrutais, o su jai jau suteiktų maršrutų prailginimu. Kita vertus, kaip ginčijamame sprendime pažymėjo Komisija, dėl paties reguliariems keleivių vežėjams ITM suteiktų koncesijų, kuriomis pasinaudojo pati ieškovė, išimtinumo ieškovės prašymus „dėl plėtros“ buvo galima tenkinti tik tuo atveju, jeigu jais nebuvo daroma žala kitų transporto įmonių teisėms.

170 Antra, reikia pažymėti, kad įsipareigojimai, kurie ieškovei buvo nustatyti pagal sprendimus dėl metinių koncesijų nuo 1992 m. liepos 1 d. iki 2003 m., kai bylos aplinkybėms buvo taikomas pradinės redakcijos Reglamentas Nr. 1191/69 su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1893/91, jokia atveju nesuteikė jai teisės į kompensaciją.

171 Iš tiesų remiantis nuo 1992 m. liepos 1 d. galiojusios redakcijos Reglamento Nr. 1191/69 1 straipsniu darytina išvada, kad tik miesto, priemiesčių ar regioninio transporto įmonės galėjo gauti kompensaciją tuo atveju, jeigu valstybė nuspręstų joms nustatyti arba palikti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus.

172 Vis dėlto neginčijama, kad aptariama ieškovės veikla yra susijusi su darbo organizavimu tarpreregioniniuose maršrutuose, todėl nuo 1992 m. liepos 1 d. valstybė nebegalėjo ieškovei nustatyti su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų, o ieškovė dėl tos priežasties nebegalėjo pretenduoti į kompensacijas už patirtas sąnaudas vykdant šiuos įsipareigojimus.

173 Be to, net jeigu ieškovės teikiamos paslaugos leistų ją prilyginti regioninio transporto įmonei, reikia konstatuoti, kad atsižvelgiant į aplinkybę, kad įsipareigojimai, kurie ieškovei buvo nustatyti pagal sprendimus dėl metinių koncesijų, jai nebuvo nustatyti vienašališkai, nes jiems neišvengiamai buvo taikomas nuo 1992 m. liepos 1 d. galiojusios redakcijos Reglamento Nr. 1191/69 14 straipsnio 1 ir 2 dalyje numatytas sutarčių režimas, kuriame numatyta speciali finansavimo sistema, nepaliekanti jokios vietos kompensacijoms pagal šio reglamento II, III, ir IV skirsniuose nustatytus metodus (šiuo klausimu žr. 2004 m. kovo 16 d. Sprendimo *Danske Busvognmænd / Komisija*, T-157/01, Rink., EU:T:2004:76, 79 punktą).

174 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, reikia konstatuoti, kad ieškovė vis dėlto neįrodė, jog Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai ginčijamame sprendime nusprendė, kad 1987–2003 m. Italijos valdžios institucijos jai vienašališkai nebuvo nustačiusios su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1191/69.

175 Todėl ieškinio ketvirtojo pagrindo pirmąjį kaltinimą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

– Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad Komisija suklydo, kai nusprendė, jog ieškovė neįrodė, jog patyrė ekonominių nuostolių, dėl kurių turėtų būti išmokėta kompensacija, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1191/69 5 straipsnio 1 dalį.

176 Ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija suklydo, kai nusprendė, jog ji neįrodė, kad ekonominiai nuostoliai buvo nustatyti atsižvelgiant į įsipareigojimų įtaką visai įmonės veiklai, kaip nustatyta Reglamento Nr. 1191/69 5 straipsnio 1 dalyje, nes šiuo atveju pavojus, jog gali būti skirta pernelyg didelė kompensacija, išnyko dėl aplinkybės, kad ieškovės patirtų nuostolių dėl prisiimtų su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų skaičiavimas buvo atliktas *ex post*.

177 Komisija ginčija ieškovės argumentus ir prašo atmesti šį kaltinimą.

178 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kaip tai daro Komisija, kad ekonominiai nuostoliai ir pavojus, jog gali būti skirta pernelyg didelė kompensacija, yra du atskiri aspektai. Taigi remiantis Reglamento Nr. 1191/69 5, 10 ir 11 straipsniais ekonominius nuostolius įrodyti reikia tada, kai nustatoma kompensacijos suma, kuri turi būti išmokėta transporto įmonei dėl vienašališkai nustatytų su viešąja

paslauga susijusių išsipareigojimų. Atvirkščiai, pavojus, kad bus skirta pernelyg didelė kompensacija, gali atsirasti dėl daugybės veiksnių, kurie gali lemti, kad kompensacija bus didesnė už tą, kuri būtų sumokėta remiantis reglamentu. Šiuo atveju, nors Komisija iš tikrųjų nusprendė, kad priemonė, apie kurią pranešta, neatitinka Reglamento Nr. 1191/69 10 straipsnio dėl to, kad realiai nebuvo atskiros apskaitos, o tai, Komisijos teigimu, yra vienintelė galimybė užkirsti kelią pernelyg didelės kompensacijos skyrimui, ji taip pat pabrėžė, kad ši priemonė neatitinka to paties reglamento 5 straipsnio 1 dalies, nes ieškovė nepateikė įrodymo, jog ekonominiai nuostoliai buvo nustatyti atsižvelgiant į su viešąja paslauga susijusių išsipareigojimų įtaką visai įmonės veiklai. Kadangi ieškovė nepateikė konkrečių argumentų, kuriais galėtų įrodyti, kad, atvirkščiai, ji pateikė tokį įrodymą, šį kaltinimą galima tik atmesti kaip neturintį jokio pagrindo.

– Dėl trečiojo kaltinimo susijusio su tuo, kad Komisija kartu su ITM nusprendė, jog daugumos ataskaitoje padaryta klaidinga išvada, kad panaudotas kapitalas neapsiribojo prie su viešąja paslauga susijusių išsipareigojimų priskiriamo kapitalo dydžiu

179 Ieškovė kaltina Komisiją, kad ši kartu su ITM nusprendė, jog daugumos ataskaitoje padaryta klaidinga išvada, kad panaudotas kapitalas neapsiribojo prie su viešąja paslauga susijusių išsipareigojimų priskiriamo kapitalo dydžiu.

180 Komisija ginčija ieškovės argumentus ir prašo atmesti šį kaltinimą.

181 Šiuo klausimu reikia iš karto pažymėti, kad ieškovės kaltinimas neatitinka faktinių aplinkybių. Ji iš tiesų kaltina Komisiją dėl to, kad ši pritarė Italijos valdžios institucijų kritikai dėl daugumos ataskaitos, kiek tai susiję su ieškovės investuoto kapitalo dydžiu į darbo organizavimą tarpregioniniuose maršrutuose, kuriems taikomi su viešąja paslauga susiję išsipareigojimai. Šiuo klausimu ieškovė daro nuorodą į ginčijamo sprendimo 62 konstatuojamąją dalį. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad ši ginčijamo sprendimo konstatuojamoji dalis yra toje ginčijamo sprendimo vietoje, kurioje Komisija apibendrina Italijos pastabas. Tačiau pagalbai vertinti skirtoje sprendimo dalyje Komisija nepasisavina Italijos valdžios institucijų tvirtinimo.

– Dėl ketvirtojo kaltinimo, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog, neatskyrus sąskaitų, priemonė, apie kurią pranešta, neišvengiamai susiduria su pernelyg didelės kompensacijos rizika ir dėl tos priežasties neatitinka Reglamento Nr. 1191/69 nustatytos bendros kompensavimo tvarkos

182 Ieškovė kaltina Komisiją, kad ši nusprendė, jog, neatskyrus sąskaitų, priemonė, apie kurią pranešta, neišvengiamai susiduria su pernelyg didelės kompensacijos rizika ir dėl tos priežasties neatitinka Reglamento Nr. 1191/69 nustatytos bendros kompensavimo tvarkos. Šiuo klausimu ieškovė teigia, kad iki 1992 m. ji neprivalėjo turėti atskirų sąskaitų, nes negaudavo kompensacijų, ir kad nuo 1992 m. negalėjo būti įpareigota atskirti sąskaitas, nes nebebuvo galima jai vienašališkai nustatyti su viešąja paslauga susijusių išsipareigojimų. Ji teigia, kad šiomis sąlygomis šio sprendimo 136 punkte minėtas Sprendimas *Antrop ir kt.* (EU:C:2009:290) jai netaikytinas. Be to, pasak ieškovės, daugumos ataskaitoje pasiūlytas skaičiavimo metodas sudarytų sąlygas išvengti bet kokio pernelyg didelės kompensacijos skyrimo pavojaus, nes būtų grindžiamas sąnaudų, patirtų vykdant su viešąja paslauga susijusius išsipareigojimus, atkūrimu *ex post*.

183 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

184 Pirmiausia reikia pažymėti, kad ieškovė konkrečiai teigia, kad jai nebuvo taikoma pareiga atskirti sąskaitas, kaip nustatyta Reglamento Nr. 1191/69 5 straipsnio 2 dalyje, nes tame reglamente nebeįnumatyta Italijos valdžios institucijų galimybė jai nustatyti su viešąja paslauga susijusius išsipareigojimus. Ji taip pat teigia, kad šio sprendimo 136 punkte minėtas Sprendimas *Antrop ir kt.*

(EU:C:2009:290) jai netaikytinas, nes Teisingumo Teismas šiame sprendime pareiškė nuomonę dėl nuo 1992 m. liepos 1 d. galiojusios redakcijos Reglamente Nr. 1191/69 nustatytos bendros kompensavimo tvarkos taisyklių.

185 Dėl šio aspekto reikia pažymėti, kad, remiantis pradinės redakcijos Reglamento Nr. 1191/69 10 straipsniu, kai nustatytas išipareigojimas organizuoti darbą arba vežti, kompensacijos dydis turi būti lygus skirtumui tarp sąnaudų sumažėjimo ir įmonės pajamų sumažėjimo, jeigu visas minėtas išipareigojimas arba atitinkama jo dalis būtų panaikinti tam tikram laikotarpiui. Remiantis šia nuostata galima teigti, kad kompensacija neturi būti didesnė už įmonės patiriamas sąnaudas vykdant priimtus su viešąja paslauga susijusius išipareigojimus.

186 Beje, nuo 1992 m. liepos 1 d. galiojusios redakcijos Reglamento Nr. 1191/69 1 straipsnio 5 dalis išdėstyta taip:

„Jeigu transporto įmonė ne tik teikia paslaugas pagal su viešąja paslauga susijusius išipareigojimus, bet taip pat užsiima ir kita veikla, viešosioms paslaugoms vykdyti privalo būti sukurti atskiri padaliniai, atitinkantys bent šiuos reikalavimus:

a) buhalterinė apskaita kiekvienai veiklai privalo būti tvarkoma atskirai, o proporcinga turto dalis, susijusi su kiekviena veikla, turi būti nustatoma naudojantis galiojančiomis buhalterinės apskaitos taisyklėmis;

<...>“

187 Remiantis pastarąja nuostata darytina išvada, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, visos transporto įmonės, vienu metu teikusios paslaugas, kurioms taikomi su viešąja paslauga susiję išipareigojimai neatsižvelgiant į tai, ar jie nustatyti vienašališkai, pavyzdžiui, miesto, priemiesčių ar regioninio transporto įmonės arba sudariusios viešosios paslaugos teikimo sutartį, ir vykdžiusios kitą veiklą, nuo 1992 m. liepos 1 d. privalėjo atskirti sąskaitas.

188 Todėl neatsižvelgiant į tai, ar Italijos valdžios institucijos šiuo atveju pažeidė nuo 1992 m. liepos 1 d. galiojusios redakcijos Reglamento Nr. 1191/69 1 ir 14 straipsnius, kai formaliai nesudarė viešosios paslaugos teikimo sutarčių pasibaigus metinių koncesijų procedūroms dėl darbo organizavimo tarpregioniniuose maršrutuose (ši klausimą nacionalinis teismas turi išsiaiškinti pateikdamas, jei reikia, Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą), ieškovei vis tiek buvo taikoma pareiga atskirti sąskaitas.

189 Vis dėlto reikia pažymėti, kad dėl to, jog, kaip jau konstatuota nagrinėjant ieškinio ketvirtojo pagrindo pirmą dalį, ieškovė neturėjo teisės pretenduoti į kompensacijas nuo 1992 m. liepos 1 d., klausimas, ar ji privalėjo atskirti sąskaitas nuo šios datos, praktiškai neturi reikšmės šioje byloje.

190 Vis dėlto reikia nustatyti, ar priemonė, apie kurią pranešta, buvo suderinama su Reglamento Nr. 1191/69 10 straipsniu, kiek tai susiję su laikotarpiu nuo 1987 m. iki 1992 m. birželio 30 d.

191 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip nustatyta ginčijamo sprendimo 24 konstatuojamojoje dalyje, dėl to, jog už laikotarpį nuo 1987 m. iki 1992 m. nebuvo jokios analitinės apskaitos, daugumos ataskaitą parengę ekspertai reguliaraus tarpregioninio transporto paslaugų teikimo sąnaudas paskirstė remdamiesi iš šių paslaugų minėtu laikotarpiu gautų pajamų procentine dalimi. Ekspertai nustatė bendrą sąnaudų dydį remdamiesi kiekvienų nagrinėjamų finansinių metų metiniu balansu. Todėl norėdami apskaičiuoti tik veiklos sąnaudas iš bendrųjų sąnaudų jie atėmė visas ne darbo organizavimo sąnaudas, t. y. palūkanas, finansinius išipareigojimus, turto perleidimo nuostolius, įvairius nuostolius ir sąnaudas, tiesioginius mokesčius ir galutinius likučius. Galiausiai prie reguliaraus tarpregioninio transporto paslaugos teikimo priskirtinos veiklos sąnaudos buvo nustatytos remiantis iš tų pačių reguliaraus transporto paslaugų gautų pajamų procentu.

192 Darytina išvada, kad nors daugumos ataskaitoje primygtinai rekomenduojamas kompensacijos skaičiavimo metodas, kaip teigia ieškovė, iš tiesų grindžiamas ieškovės apskaitos *ex post* analize, to metodo sąnaudos, patirtos teikiant reguliaraus tarpregioninio transporto paslaugas, apibrėžtos pagal iš šių paslaugų gautų pajamų procentinę dalį nuo visų ieškovės pajamų. Kaip ginčijamo sprendimo 129 konstatuojamojoje dalyje pažymi Komisija, toks metodas pagrįstas prielaida, kad kiekviena ieškovės suteikta paslauga turėjo būtinai sudaryti tokią pačią išlaidų ir pajamų proporciją tam tikrais metais. Tačiau reikia pritarti Komisijai ir pažymėti, kad su tokia prielaida savaime sunku sutikti ir kad ji negali užtikrinti, kad kompensacija nebus didesnė už realiai ieškovės patirtas sąnaudas vykdant su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė nuo 1987 m. iki 1992 m. birželio 30 d.

193 Todėl ieškovės ketvirtąjį kaltinimą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

194 Taigi reikia atmesti visą ieškinio ketvirtąjį pagrindą kaip nepagrįstą.

Dėl ieškinio penktojo pagrindo, susijusio su tuo, kad Komisija, ginčijamame sprendime atsižvelgusi į ekspertų kolegijos ataskaitas, dėl kurių *Consiglio di Stato* dar nepriėmė sprendimų, įžengė į nacionalinio teismo teisminės veiklos sferą

195 Ieškovė kaltina Komisiją, kad ši neteisėtai įsikišo į nacionalinio teismo procesą, kai ginčijamame sprendime atsižvelgė į *Consiglio di Stato* vykdant šio sprendimo 33 punkte minėto *Consiglio di Stato* sprendimą paskirtų ekspertų parengtas daugumos ir mažumos ataskaitas. Pasak ieškovės, šios ataskaitos yra dokumentai, kuriuos *Consiglio di Stato* prašymu parengė ekspertai, veikiantys kaip teismo padėjėjai, ir kurių vertinimas priskiriamas tik *Consiglio di Stato* kompetencijai. Sutikdama atsižvelgti į ekspertų kolegijos ataskaitas, kurias jai neteisėtai pateikė ITM prieš tai *Consiglio di Stato* pačiai nepriėmus sprendimo dėl šių ataskaitų, Komisija atėmė iš *Consiglio di Stato* įgaliojimus priimti sprendimą.

196 Komisija teigia, kad šis pagrindas nepriimtinas, nes pirmą kartą buvo pateiktas dublike. Be to, Komisija ginčija ieškovės argumentų pagrįstumą ir prašo atmesti šį pagrindą.

197 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad, kaip pažymi Komisija, šis pagrindas pirmą kartą pateiktas dublike, o ieškovė nepagrindė šio vėlavimo įvykusiomis naujomis teisinėmis ar faktinėmis aplinkybėmis. Beje, šis pagrindas taip pat nėra anksčiau nurodyto ieškinio pagrindo tiesioginis ar netiesioginis išplėtimas. Darytina išvada, kad, remiantis teismų praktika dėl 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 48 straipsnio 2 dalies, šis pagrindas turi būti atmestas kaip nepriimtinas (žr. 2006 m. kovo 15 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, T-226/04, EU:T:2006:85, 64 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

198 Apskritai reikia pažymėti, kad ieškovė neįrodė, kaip veiksmai, kuriais ji kaltina Komisiją, gali būti Sąjungos teisės pažeidimas, galintis turėti įtakos ginčijamo sprendimo teisėtumui, todėl šis pagrindas taip pat neatitinka 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies reikalavimų ir dėl šios priežasties taip pat turi būti pripažintas nepriimtiniu.

199 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus reikia atmesti visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

200 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusi šalis padengia bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė bylą pralaimėjo, reikia jai nurodyti padengti bylinėjimosi išlaidas, kaip to prašė Komisija.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. *Simet SpA* padengia savo ir Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Gratsias

Kancheva

Wetter

Paskelbta 2016 m. kovo 3 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės	2
Ieškovės veiklą reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai	2
Sąjungos teisė	2
Nacionalinė teisė	6
Nacionaliniuose teismuose pareikšti ieškovės ieškiniai	8
Administracinė procedūra	9
Ginčijamas sprendimas	9
Procesas ir šalių reikalavimai	12
Dėl teisės	12
Dėl priimtumo	12
Dėl esmės	13
Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 1191/69 pažeidimu	14
– Dėl ieškinio pirmojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su fakto klaida	14
– Dėl ieškinio pirmojo pagrindo antros dalies, susijusios su akivaizdžia vertinimo klaida ar tyrimo neatlikimu, kiek tai susiję su taikytinos nacionalinės teisės suderinamumu su Sąjungos teise	17
Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su principų dėl asmenų patirtos žalos atlyginimo pažeidimu valstybei narei pažeidus Sąjungos teisę	18
Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, susijusio su pareigos motyvuoti pažeidimu	19
– Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad Komisija nepaaiškino priežasčių, dėl kurių teigė, kad ieškovės sąskaitos yra nepatikimos	20
– Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad ginčijamame sprendime Komisija nepaaiškino, kodėl, jos nuomone, gražos rodiklis, viršijantis pasikeitimo sandorių normą 100 bazinių punktų, bendrai nėra laikomas tinkama orientacine norma skaičiuojant pagrįstą pelną	21
Dėl ieškinio ketvirtojo pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes taikydama Reglamentą Nr. 1191/69 Komisija padarė daug akivaizdžių vertinimo klaidų	22
– Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog ieškovei nebuvo nustatyti su viešąja paslauga susiję išpareigojimai, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1191/69.	22
– Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad Komisija suklydo, kai nusprendė, jog ieškovė neįrodė, jog patyrė ekonominių nuostolių, dėl kurių turėtų būti išmokėta kompensacija, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1191/69 5 straipsnio 1 dalį.	25

– Dėl trečiojo kaltinimo susijusio su tuo, kad Komisija kartu su ITM nusprendė, jog daugumos ataskaitoje padaryta klaidinga išvada, kad panaudotas kapitalas neapsiribojo prie su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų priskiriamo kapitalo dydžiu	26
– Dėl ketvirtojo kaltinimo, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog, neatskyrus sąskaitų, priemonė, apie kurią pranešta, neišvengiamai susiduria su pernelyg didelės kompensacijos rizika ir dėl tos priežasties neatitinka Reglamente Nr. 1191/69 nustatytos bendros kompensavimo tvarkos	26
Dėl ieškinio penktojo pagrindo, susijusio su tuo, kad Komisija, ginčijamame sprendime atsižvelgusi į ekspertų kolegijos ataskaitas, dėl kurių Consiglio di Stato dar nepriėmė sprendimų, įžengė į nacionalinio teismo teisminės veiklos sferą	28
Dėl bylinėjimosi išlaidų	28